

303042

A SOPRONMEGYEI

RÉGÉSZETI TÁRSULAT

ELSŐ

ÉVKÖNYVE.

MDCCCLXXXVI.

SZERKESZTÉ:

RÉCSEI VIKTOR,

SZ.-B.-R. FÖGYMNASIUMI TANÁR, TÁRSULATI II. TITKÁR.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

SOPRON,

NYOMATOTT LITFASS KÁROLYNÁL

1887.

Figyelmeztetés!

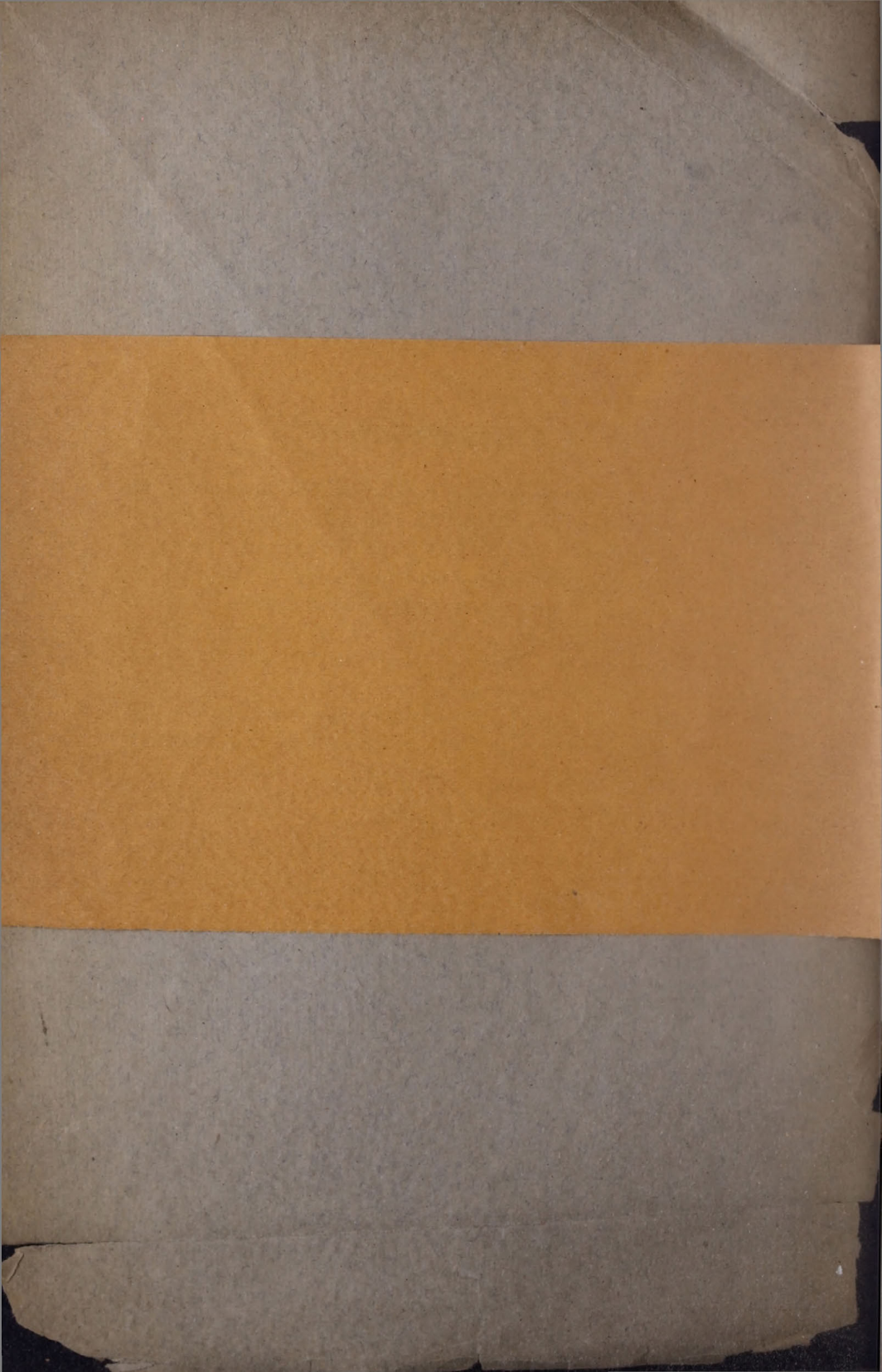
A „Sopronmegyei régészeti társulat“ alapszabályainak 4. §. d) pontja szerint minden rendes tag „igényt tarthat a társulat által esetleg kiadandó évkönyvre“. Minthogy pedig rendes tagnak csak az tekinthető, a ki rendszeren lefizeti a tagsági évdíjat; csak ez utóbbiaknak jár az évkönyv mint tagsági illetmény.

Ennélfogva tisztelettel felkéretnek a t. cz. tagtárs urak ez évi tagsági díjaiknak tek. Vaniss Adolf megyei főpénztáros úrhoz intézendő mielőbbi beküldésére.

Az évkönyvnek pontos szétküldhetése végett pedig kívánatos, hogy a lakóhelynek megváltoztatása a társulati titkárságnak tudomására hozassék.

Sopron, 1887. évi június hó 1-én.

Récsei Viktor,
társulati II. titkár.

303072

A SOPRÓNMEGYEI
RÉGÉSZETI TÁRSULAT

ELSŐ

ÉVKÖNYVE.

MDCCCLXXXVI.

~~~~~
SZERKESZTÉ:

RÉCSEI VIKTOR,

SZ.-E.-R. FŐGYMNASIUMI TANÁR, TÁRSULATI II. TITKÁR.

SOPRON,
NYOMATOTT LITFASS KÁROLYNÁL
1887.

Tartalom.

- I. A »sopronmegyei régészeti társulat« keletkezésének története Récsei Viktortól.
- II. A »sopronmegyei régészeti társulat« alapszabályai.
- III. A »sopronmegyei régészeti társulat«-nak adományozott **Paúr Iván**-féle gyűjtemény leltára.
- IV. Lovagok temetője Csorna-Csatáron. Paúr Ivántól.
- V. Pénztári kimutatás. Vaniss Adolftól.
- VI. Titkári jelentés. Récsei Viktortól.
- VII. A társulat tisztviselőinek, választmányi,- alapító- és rendes tagjainak névsora

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

A
»sopronmegyei régészeti társulat»
keletkezésének története.

A jegyzőkönyvek nyomán összeállítá

Récsei Viktor.

sopronmegyei régészeti társulat megalapítója
Paúr Iván, kir. tanácsos, a m. tud. akadémia lev.
tagja stb. stb.

Paúr gr. Széchenyi Istvánnak, a legnagyobb magyarnak meghívására Sopronba jöven, mint a régészet művelőinek hazánkban egyik legelseje, évtizedek óta kutatta megyeszerte a régészeti lelhelyeket, nem kimélve sem fáradságot, sem időt, sem anyagi áldozatot.

Ily munkásságban megöszült, veterán tudósunk a régiségek oly értékes és rendszeres gyűjteményét szerezte össze, a mely nemes gondolkodás-módja szerint egy megyei, régészeti museumnak is már méltó alapja gyanánt szolgálhat vala.

Egy megyei régészeti társulat eszméjét, a mely ily gyűjtemény fenntartásával és gyarapításával egyértelmű, évek óta tartott »archeologiai conversatiói»-in megkedveltette azon kevés beavatottal, a kiket meghívásaival megtisztelt.

Az eszme azóta a helybeli és vidéki művelt körökben fentartá magát a napi kérdések felszínén. A conversatiók-ban résztvevőknek egyik tagja Szontágh Hugó, kir. aljárásbíró ugyanis gondoskodott arról, hogy a nagy közönség érdeklődése az ügy iránt

az időszaki sajtó útján is felébresztessék; a mire úgy a közel vidékről, mint a fővárosból hallatszottak is visszhangok.

Az eszme első megpendítője Paúr Iván, kir. tanácsos erre az ügy iránt érdeklődőket 1885-ik évi november hó 9-én előértekezletre hívta meg vendégszerető házához. Itt jelentette ki első ízben ünnepiesen azt az áldozatkész elhatározását, hogy hajlandó nagyobbrészt csak sopronmegyei leletekből álló, régészeti gyűjteményét egy megalakulandó sopronmegyei régészeti társulatnak átengedni: ha ez a folyó, 1885. év november havának 30-áig létre jő.

Az ezen kijelentés keltette lelkesedésükben megfogadták a jelenlevők, hogy részükről most már elkövetnek minden tőlük kitelhetőt, hogy az eszme megvalósuljon.

Elhatároztatott, hogy az alakuló közértekezlet összehívására egy megyeszerte ismert és tisztelt, országos tekintély: Bubics Zsigmond, nagyváradai apátkanonok és hercegi zárgondnok kéressék fel. Megállapítottattott a conferentiára meghívandók névsora. Továbbba három tagú bizottság küldetett ki a társulati alapszabályok tervezésére s az aláírásra felhívó ívek szerkesztésére, rendes tagsági évdíj 2 frt tüzetvén ki öt évi kötelezettséggel. Végre kijelentetett, hogy a társulat csak azon esetre tekinthető megalakultnak, ha legalább 100 (száz) rendes tagot fog számlálni.

Ily formán egyenetve lévén az ut, megindult a mozgalom a művelt nagyközönség színe elé, a melyhez Bubics Zsigmond, jelenleg címz. püspök, a társulat eszméjének megvalósítása érdekében, 1885. okt. 24-én a következő meghívót intézte:

Szives meghívás

a „Sopronmegyei régészeti egyesület“

megalapítása ügyében 1885-ik évi nov. 12-én Sopronban a szent-Benedek-rendűek főgymnasia nagy termében d. u. 3 órakor tartandó értekezletre.

Sopron, ezen előre törő hazafias érzelmű megye, melyben kellő szorgalom mellett nem csak a művelt népek, de még az ősi idők emberei is feltalálták mind azt, a mi hosszú időközön át életük fenntartásához szükséges vala, mint ezt számtalan őskori leletek és a római telepek maradványai bizonyítják, melyek a barbar népek romboló szenvedélyeinek áldozatául nem estek; Sopron, Magyarország egyik legszebb, leggazdagabb, a természet adományával

megáldott megyéje, mely a közművelődés előmozdítását épugy szíven hordja, mint anyagi gyarapulását, — nélkülözni látszik egy központot — egy közérdeklődést a közművelődés egy hatalmas tényezője — a régészet iránt, és talán csak egy jóakaratu felvilágosítás és felszólítás hangjára vár, hogy oly cél elérésére szövetkezzék, melynek éltető gyümölcsét már a jelen is, de bizonyosan az utókor fogja egész teljében élvezni.

Egyletre van szükségünk, mely működésében elősegítve, pártolva lelkes közönség által, felébreszti a megye legjavából álló értelmiség figyelmét, — megmenteni az enyészet és feledékenység tengeréből oly nemü kincseket, minőket e megye köztiszteletben álló tudós nestora Paúr Iván hazafias érzelemmel önzetlenül kész a megyének felajánlani; érezvén az igazságot: hogy mindaddig, míg a hazának minden egyes gyermeke át nem lesz hatva a tudomány-szeretet és áldozatkész pártolás érzelmeitől — mindaddig nem remélhető a közművelődés általános haladása.

A tervezett egylet célja volna tehát: a sopronmegyei történelmi multat lehetőleg felderíteni, — a megye minden vidékén élesztetni a figyelmet minden felmerülő körülményre, melyből régészeti tekintetből hasznot és a hazai történelem szolgálatában tanulmányos eredményt remélhetünk; a megye területén elszórva levő ősz, — ó, — és középkori műrégiségeket, mint megyei nevezetességet összegyűjteni, — bemutatni a t. közönségnek mind azt, mi évszázadokig a házban, és a mezőn, az élet békés és harcias folyamában készült, a föld gyomrából lehetőleg felszínre hozni, mi az ezer éves hazánkban lakott népek műveltségi fokát mutatja; mert a sirok áldozatai is tanítanak minket, hogyan kell az egyéniségnek magát fölládoznia, hogy tetteiben önmagát az ember túlélje.

Hány számos eset volt már arra, hogy az avatatlan szem előtt jelentéktelen, — a közömbös előtt értéknélkülieknek látszó tárgyak, — melyek a művelt, és szaktudós kezében legérdekesb, legfontosb felfedezésekre vezettek — idegenek által lettek felhasználva, külföldi museumoknak felajánlva?!

Sopronban kellene összpontosítani, a megyei és városi közönség használatára, kellő felügyelet alatt, kiállítani mind azt, a mivel szeretett megyénk, közvetlenül pedig édes hazánk multjához járulhatunk, habár parányi adattal és porszémével is.

(»A multak tudata sugár, mely a jövő homályát deríti föl« mondja Ipolyi, a tudós főpap »Magyar Mythológiájá«-ban.)

Ily nemes, komoly, és tudományos célu egyesület, mely folyvást, de zajtalanul működni akar, mely nem foglalkozik napi kérdésekkel, és egy magasabb eszme megvalósításán fáradoz, csak is az egész sopronmegyei közönség támogatása, érdekeltsége, és osztatlan méltánylása által tétetik lehetségessé; virágzóvá pedig csak is a solidaritás érzete által.

Műveltség, szellemi előhaladás karöltve jár az anyagi jóléttel, és ha hazafias kötelességünk: szóval, tettel, példával közreműködni hazánk anyagi és szellemi jólétének előmozdításában, hogy méltók legyünk az ősök vérével megszentelt magyar hazára, — tennünk kell, — működnünk és egyesülnünk rang, kor, — és nemkülönbség nélkül szeretett megyénk legelső nagybirtokos családjainak úgy, mint az egyszerű becsületes földmivelőnek és szorgalmas iparosnak.

Mutassuk meg, hogy éppen mi sopronmegyeieik megértettük, és lelkünkbe véstük a »legnagyobb magyar« jóslatát, hogy képesek vagyunk követni nagy szellemének utmutatását! — munkára tehát! — előttünk van Magyarhon több kisebb városának és megyéjének példája, — megvan mindegyiknek a maga helyi gyűjteménye, régészeti — történelmi társulata; egyesüljünk, működjünk, hogy ne kénytelenítettünk szégyen-pírral hátramaradásunkat bevallani, és az ország legcultiváltabb megyéjében, — mára régi kelták által lakott vidéken, a szánakozó mosolyt lealázólag mélyen érezni.

E nézet bátorított engem arra, hogy több lelkes ügybarát által támogatva, tiszteletteljes kérelmet, illetőleg meghívást bocsássak ki a nagyszámu és a megye legjavából álló értelmiséghez, egy mielőbb alakítandó régészeti egyesület érdekében, Sopronban f. évi november hó 12-én d. u. 3 órakor a Szent-Benedek-rendűek főgymnasia magna nagytermében tartandó értekezletre.

Törekvésünk: nem hivalkodva tündökölni, nem egyesek egyéni érdekeit szolgálni; hanem a hazai régészet művelése iránt minél szélesb körű érdekeltséget ébreszteni.

A megye tisztelt intelligentiáját tehát, mely oly rendkívüli érdeklődéssel viseltetik a régi kor emlékei iránt hazafiai üdvözlettel, és kiváló tisztelettel a pártolásra, megjelenésre felkérem.

Kismarton, 1885. okt. 24-én.

Bubics Zsigmond,

apát, n.-várad kanonok, országgyűlési képviselő, a m. n. Muzeum tiszt. főőre.

E szives meghívásnak messze vidékről engedtek az érdeklődők és jelzett napon körülbelül 70—80-an gyültek össze a helybeli Szt.-B.-r. főgymnasium vizsgálati nagy termébe.

Ünnepies hangulat fogta el a jelenlevőket, midőn Bubicz Zsigmond a következő nagyszabású beszéddel nyitotta meg az értekezletet:

•Teljes tisztelettel üdvözlöm a t. társaságot, összesen, s egyenkint és fogadják köszönetemet azon urak, kik szerény meghívásom folytán az alakítandó régészeti társulat ügyében becses jelenlétök által részvétet nyilvánítanak oly eszme iránt, mely nálunk ugy szólván — temetve volt, mint temetve vannak az ezred évek kincsei a föld alatt.

Boldognak érzem magamat, hogy buzdítva lelkes pártfogók által — e kiváló társaság értekezletét megnyithatom.

Szerény meghívásom kifejté röviden: mit akarunk? — most engedjék megmondanom: mit nem akarunk?

Nem akarunk egy **élet nélküli társulatot**, merő gyűjtést, — amateurok módjára halmozatot, mint ezt különösen a mult század végén, a jelen elején főuraink kastélyaiban, a zárdák muzeumai-ban mintegy •Raritäten Cabinetben• szemlélhettük; — a közönség bámulta — a tudós sajnálta — mert temetett kincs volt — pedig még a csekély bögröcs is tanítást ad, mi az ezredéves oklevélben nincs.

Nincs hamisabb azon ferde nézetnél: hogy a régiség gyűjtése, föntartása csak egyéni szenvedély — mulatság — sport — olyan, mikép egyik vagy másik gyűjti a butorokat.

Ezen szétágazott, — messze terjedt, általános nézet igen téves.

A régiség leletei, mikép azokat a hajdani cultur helyiségek romjai közt — a föld mélyében fölfedezzük — nemcsak a szemnek tudományos érdekűek, nemcsak történelmi fontosságnak — hanem ethikai és kulturalis jelentőségűek, mert az emberiség fejlődésének csirája rejlik bennök.

Midőn mi avval foglalkozunk ami előttünk élt és volt, — midőn mi a multak szemébe behatolunk, ezt ugyszólván magunkévá tesszük: egyuttal magunkévá tesszük és felismerjük az emberiség célját — és törekvésének valódi fogalmát.

De gondoskodunk a jövőről is.

Ebben rejlik föladatuuk, azon nagy fontosságú célunk, — melyet kitűztünk, melyre törekszünk — és hogy például csak egyet

említsék: tudjuk, hogy Perikles a hősöknek, — Róma — a világ ura — polgárainak emelt szobrokat; tudjuk, hogy a sirok köveit diszítve — klasszicus rövidséggel örökitette meg a holtak tetteit, érényeit.

De ezen felirásos kövekben, ezen oszlopok, — táblák — versekben foglaltatik a megtiszteltetésnek, a dicsnek éltető jele — a had vagy béke pályáján egyiránt lefutónak följegyzése; ebben foglaltatik a táborban, ugy mint a csendes lámpa mellett virrasztónak festése, habár sem azt, sem ezt borostyán-koszorú nem ékesíti is, és nem a holtak kedvükért gyűjtatott a tömjénfüst, — kik illatot nem éreznek, — ha nem az élőkért — hogy nemes versenyre tüzeltesse, a jövő nemzedékért, hogy szívük nagyra gerjedjen, midőn látják, hogy a szeplőtelen dicséret azoknak adatik: kik a haza javára, fényességére — boldogítására szentelvén életüket, azt nyerték el — a mit csak siron túl nyerni lehet — a halhatatlanságot, az örök nevet!

Illik valóban: hogy a mi kedves Sopronmegyénk haladjon, ne maradjon el! Lesz itt több tárgy: ugy a kelta és latin, mint a szláv, avar korból, meg a magyar őrségi világból!

De mi nemcsak kutatók vagyunk, hanem őrei és mentői történelmi s művészeti kincseinknek.

Nekünk a tudományt, a culturát nélkülözünk nem lehet, már csak azért sem, mert ez az életnek egyik kiváló factora, egyes emberben ugy, mint az államban.

Azon állam — azon ország, mely nem ápolja, nem védi, nem műveli a tudományt, — romlásnak indul — és saját sirját ássa!

Igaz, hogy materialisticus korszakban élünk — igaz, nem hoz sok ezüstöt, aranyat a muzsa, de hoz majd porunknak hirt, nemzetünknek életet.

El van romolva az, ki a mindennapinál — a közönségesnél magasabbra nem vágyik! — Egyesüljünk tehát, működjünk, mert »az élet a munkásság terhe«; — nem vagyunk mi a mindennapiság szolgái — sem szétszórt keverék fajta, — de mint a szorgos méh — takarítunk mézet a haza oltárára!

Működjünk a haza lelke szerint, hogy ingyen benne ne éljünk (Horv.) és ki él méltóbban a hazának — mint ki a tudomány virágait ápolja? — Valamint a görcső gyűjti össze a sugarakat, ugy egységes tevékenységbe gyűjtsük össze a nemzeti erőt, mely

a tudományban rejlik; azért egyesülnünk kell! Századokon át műveltségünk főakadálya volt, hogy elszigetelve állott nemzetünk.

A magyar nemzetet és nemzetiséget ma már nem védik kiváltságos intézvények rámai; — a magyar nép is — mint egy város, melynek sánczai és kerítései szétbontvák — most minden irányban nyílt és védetlen behatásnak téve ki, jövőre egyedül saját erkölcsi erejére, tudományára és műveltségére, józan éberségére van utalva!

Mennyit olvastunk idegen országok haladásáról, egyleteikről — a tudományok minden ágában.

Hát csak a mi magyar társulati életünk volna oly szegény és érénytelen — hogy a jó akaraton — a szivben hordozott hazafiságon kívül — a műveltség közterén — élénkebb — tetteges nyilvánulásokra birni ne mernők? a nemesebb erők a cselekvés hiányában elenyésznének.

Sokat importálunk mi a külföldről — például Angliából! — De hogy ne volna ott e nép hatalmas, mikor nemcsak azok áldoznak kötelességkép a közjó oltárára, kikre a sors már születésükkor kedvezőleg mosolygott, hanem filléreikkel megjelennek lelkiismeretesen még azok is, kiknek egy hosszú élet küzdelmei után sikerült a mindennapinál valamicskével többet is szerezhetni.

Van uraim a hazafiságnak egy neme, melyet mindnyájan gyakorolhatunk — csak akarnunk kell; és ez abban áll: »hogy kiki igyekezzék saját körében annyit tenni a közjóért, — közvetve a tudomány és műveltségért — mennyi tőle közvetlen érdekeinek csorbitása nélkül telhetik.«

Az angol ily értelemben fogja fel a hazafiság eszméjét; — lehet, hogy ez a képzelhető hazafias erényeknek nem maximuma, de practicus eredményeit tekintve, csakugyan többet ér ez a semmittevő, az ábrándozók eredmény nélküli sopánkodásinál.

Ily irányzattal, ily célból akar alakulni társulatunk, és az általa kifejtendő tevékenység bizonyítani fogja, hogy ily hazafias érzület által a tudatlanság komor éje hanyatlik, és szebb fény, — új élet virrad fel egünkön.

Pulchrum est benefacere Reipublicae. Bizalommal nézünk tehát és megnyugvással a jövő elé, örömmel látjuk is az érdeklődést. Így megbecsülhetetlen segítséget nyújtott már t. Paúr Iván tagtársunk azon terjedelmes, jegyzékben is foglalt gyűjteményével, melyet a társulatnak felajánlott, és lesznek, tudom lelkes pártfogók,

kik évek folytán szerzett kincseikkel a megye gyűjteményét bővíteni fogják.

Ha így emelkednek társulatunk anyagi ügyei, emelkedni fog szellemi része is, mert a lelkes tagok szaporodása lehetővé teszi a felkarolt tudományok művelését — közlését, terjesztését.

A mostan tárgyalandó alapszabályok — természetesen — legnagyobb fontosságúak; — omne initium durum.

Nézzük csak Vasmegyét és tekintsük a szorgalmas Békést — ezek is küzdöttek — megmutatja nekünk is az idő, a gyakorlat a hiányokat és óhajtasokat.

Csak módot kell nyújtani a most alakuló igazgató választmánynak, hogy ez magát kiváló szakférfiakkal kiegészítse, — elismert erők, tehetségek kerüljenek a választmányba, mert ez annál jobban törekedhetik kitűzött céljának megvalósítására.

Kezdjük működésünket — ha kevés taggal — de lelkesedéssel, a nagy közönségnél pedig régészeti társulat címünk — ne adjon balmagyarázatra alkalmat, — mert magában foglalja ez **a történelemnek minden ágát** legyen az heraldica, genealogia, geologia, numismática, keramika — vagy prae-historicus része.

A magyarok istene vezesse e derék társulatnak kezét és engedje: hogy általa ajándékoztassék meg hazánk a multnak sok-nemű kincseivel!»

A jeles beszéd hallatára az ügy iránt mindinkább érdeklődők általános helyesléssel fogadták e szavakat.

Erre előlülő egy ideigl. elnök s ideigl. titkár választását hozza indítványba. Ez megtörténvén, szólásra előjegyzett **Paúr Iván**, kir. tanácsos tartá meg az utókor számára itt megörökítendő, remek szónoklatát:

»Hajlott koromban, életemnek már-már alkonyatán, a könyvek könyvéből a bibliából ezen textust olvastam ősz fejemre: »Et quae comparasti cujus erunt.« = »És mindaz a mit szereztél vajjon kié lesz?« Valóban komoly mondat, mely megdöbbenőleg hathat minden halandóra. Intelem ez! hogy el kell költöznünk a világ szinpadjáról és semmit, de semmit nem vihetünk el magunkkal.

Tudom: e dorgáló intelem kinek szól; szól a fősvénynek, ki csak holt kincsének él, kinek kiszáradt agyvelejében egy egészséges eszme nem tud megfogamszani, kinek kérges szive nem tud felebarátja nyomorán megindulni, ki nappal pénzes ládjában ülve lógatja le lábait; éjnek idején pedig gyötrő álmak közt folyton folyva

rablókkal küzd, kik ötöt meg akarják fosztani pénzétől, melyet maga nem élvez és mellyel másnak nem használ.

Nem úgy én! Nekem a gondviselés nem teremtett urodalmakat lábam alá, és előttem a Wertheim szekrény ismeretlen nagyság, melyet szobámban a simára gyalult deszka-polcz helyettesít, melyen az ős népek emlékei kőből, bronzból és vasból állanak sort; silány anyagból gyúrt és égetett öblös nagy, nagy halotti urnak feketélnek, és a kelták, a rómaiak, a besenyők koponyái fehérленek. (Éljenzés.)

Ez az én kincsem!

És a szent irás e komoly kérdésére: »És mindaz amit szerztél vajjon kié lesz,« én is komolyan, de a megelégedés mosolyával felelek: megtaláltam én męr annak igazi és jogos örökösét.

Térden állva felajánlom én azt imádott hazámnak; imádott szőkebb körő hazámnak: Sopronmegyének, Sopronmegye lelkes közönségének. (Viharos taps és éljenzés.)

Hisz e kincs mást nem illethet, ezer éven át Sopronmegye földje takarta azt és anyakeblében rejtve óvta meg szentségtelen kezek elől; és midőn most én azt az archeologiai furóval kikutattam és felszínre hoztam: csak kötelességet teljesítek, midőn ősz tulajdonosának visszaszolgáltatom. (Éljenzés.)

És így engem köszönet sem illethet, de szeretem hinni, szeretem legalább reményleni, hogy ha majdan egyszer e kis gyűjtemény a megye közönségének áldozatkésztsége által százszorosan felszaporodva ott fog diszelegni egy fényes teremben és szerényszámú felajánlott tárgyam mellett el fognak haladni a késő unokák, midőn már sirsődröm mélyen le lesz süppedve, azok a rómaiak sirkővein annyiszor olvasható óhaját fogják egymásnak suttozni: »Sit ipsi terra levis,« = »legyen könnyő neki a föld!«

Fogadják tehát, esedezem, kegyesen és szeretettel a szeretet ajándékát, ki szintén minden szeretettel maradok öreg szolgáljuk, a most már nem szegény, hanem az elfogadás által felgazdagodott, jövőre is a megye tisztelt közönsége parancsszávára mindenkor készen álló kincssásója. (Szőnni nem akaró taps és éljenzés.)

Leirhatatlan a hatás, a melyet e gyűjtő szavak az előkelő hallgatóság keblében lángra lobbantottak. Majdnem minden szolamát lelkes éljenzések, helyeslések szakították félbe, a melyeken az űgybuzgalom és hálaérzet hangja rezgett végig.

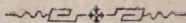
Az ércsengésű, erős hangon, a mély meggyőződésből kitörő, szónoki hévvel, melyen e beszéd tartva volt, nem, mint ő nagysága mondá, a „hajlott korú“, hanem inkább az ügyért buzgó, még tetterős férfiú szólott, a ki ezáltal a nálánál jóval fiatalabb erőket elragadta.

E megragadó szavak hatása alatt az értekezlet az ideigl. titkár indítványára alakuló közgyűlésnek nevezte el magát, a nagy-lelkű adományozót egyhangulag az alakuló társulat örökös tiszteletbeli elnökévé kiáltotta ki és nagy értékű adományát örök emlékül „**Paúr Iván gyűjteménye**“ cím alatt határozta megőriztetni.

Ideiglenes titkár felolvassa még az erre kiküldött bizottság által kidolgozott alapszabály tervezetet, a mely, egy-két pontjánál támadt, meddő eszmecserét leszámítva, egész terjedelmében elfogadtatott és annak a m. kir. belügyminiszteriumhoz való felterjesztése is határozatba ment.

Befejezésül az alakuló közgyűlés ideiglenes tisztségviselői: két elnököt, két titkárt, négy museumőrt, egy pénztárost, egy jogtanácsost és 18 tagból álló választmányt választott (l. alább).

E választmány 1886. évi november hó 2-án tartott gyűlésén kiküldött bizottsága által a magas kormánytól visszaérkezett alapszabály-tervezeten a megkivántatott módosításokat megtevén és újra felterjesztvén: az az alább következő, javított alakban 1886. évi december hó 22-én 69,004/VII. sz. alatt megerősített és ezzel a társulat törvényszerűen megalakultnak tekintendő.

A
»sopronmegyei régészeti társulat«
alapszabályai.

1. §.

A társulat címe:

»Sopronmegyei Régészeti Társulat,«
melynek székhelye Sopron sz. kir. város.

2. §.

A társulat év:

1886. évi január hó 1-ső napjától számítatik.

3. §.

A társulat célja:

A megyében levő őskori- ó- és középkori régiségek felkutatása és gyűjtése ajándékozás, vásárlás, becserélés és ásatások esz- közlése útján s azoknak a társulat székhelyén alapítandó régiség- tárban való közszemlére s tudományos használatra szolgáló rend- szeres felállítása.

4. §.

A társulat tagjai:

a) Tiszteletbeli tagok, a kiket a társulat közgyűlésén a választ- mány javaslatára választ:

Külföldi egyének csakis a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium előleges beleegyezése mellett választhatók a társulat tiszteletbeli tagjaivá.

b) Alapítók, kik egyszer s mindenkorra a társulat pénztárába legalább 100 frtot o. ért. egyszerre befizetnek.

c) Rendes tagok azok, a kik évenként előre 2 frtot o. é. fizetnek, még pedig 5 évi kötelezettséggel, a kiknek önkéntes

kilépésüket az 5 év letelte előtt legalább egy hónappal az elnöknel írásban kell bejelenteniök.

d) A társulat minden tagjának joga van: a közgyűléseken megjelenhetni, szavazni, indítványt tethetnisa választási jogokat gyakorolhatni; végreigényt tarthat a társulat által esetleg kiadandó évkönyvre

5. §.

A társulat vezetése.

A társulat ügyeit a választmány, mely a tisztviselőkön kivü. 18 tagból áll, vezeti. Mindnyáját egyelőre az alakuló, jövőre pedig a rendes közgyűlés a rendes tagokból 5 évre választja.

A tisztviselők a következők:

- a) I. Elnök.
- b) II. Elnök.
- c) I. Titkár.
- d) II. Titkár.
- e) Régiségtári főőr.
- f) Három segédőr.
- g) Pénztáros.
- h) Jogtanácsos.

A társulat tisztviselői az ügy iránt táplált buzgalomból díjtalanul működnek.

6. §.

A társulat tisztviselőinek hatásköre.

a) Az elnök a társulat képviselője; ő hívja össze legalább három nappal megelőzőleg írásbeli meghívókkal a köz és választmányi üléseket, mindezekben elnököl, a tanácskozást vezeti s a szavazatok egyenlősége esetében döntőleg határoz.

Sürgősebb fizetéseknel 30 frt erejéig a választmánynál utólagos bejelentés terhe mellett ő utalványoz. Joga van a társulat pénztárát előleges bejelentés nélkül bármikor is megvizsgálni.

b) A másodelnök a működésében esetleg akadályozott elnököt mindenben pótolja.

c) Az I. titkár a köz- és választmányi gyűlések jegyzőkönyvét vezeti, melynek hitelesítésére az illető tanácskozmány két tagot küld ki a saját kebeléből.

Ő viszi a társulatnak összes levelezéseit a választmány utasítása nyomán. Végre ő vezeti a társulat tagjainak névkönyvét s a felmerült változásokról a választmánynak esetről-esetre jelentést tesz.

d) A II. titkár a működésében akadályozott I. titkárt mindenben helyettesíti.

e) A régiségügyi főőr a tárgyak rendszeres felállítását, lajstromozását eszközli s azoknak jó karban tartásáról gondoskodik.

f) A segédőrök a főőrnek mindenben kezére járnak.

g) A pénztáros kezeli a társulat bevételeit és kiadásait; az utóbbiakat azonban csak az elnök vagy a választmány utasítása mellett. Rendszeres számadást vezet. A pénztár állapotáról a választmánynak gyűlésről-gyűlésre jelentést tesz s a közgyűlésnek felülvizsgálás végett számadását évenként beterjeszti.

h) A jogtanácsos kérdéses jogi ügyekben szakvéleményezésével támogatja a társulatot.

7. §.

A választmány.

A választmány üléseit rendszerint minden évnegyed első kedden, az elnök által meghatározandó helyen tartja.

A választmány hatásköréhez tartoznak:

A társulat administrationalis ügyei, tiszteletbeli tagok indítványozása s azon tárgyak, melyek a jelen alapszabályok s a közgyűlés által elintézés végett hozzáutasítottak.

Érvényes határozathozatalra az elnökkel együtt 5, az-az öt tag jelenléte szükséges. A többség határoz.

A választmány kötelessége a társulati pénztár állapotát fél-évenként megvizsgálni.

A választmány fél-évenként önnönmagát egészíti ki választás útján a rendes tagokból.

A választmány határoz a tagok felvétele s kirekesztése kérdésében, fenntartván a közgyűlésre való kirekesztési jog, mely véglegesen dönt.

A választmány fogadja fel a társulat szolgaszemélyzetét.

8. §.

A közgyűlés.

Rendes közgyűlés minden év első felében Sopron városában tartandó.

Rendkívüli közgyűlést az elnök tartozik összehívni, ha ezt a választmány követeli vagy legalább 20 rendes tag írásban kifejezett indokolással kívánja.

Érvényes határozathozatalra az elnökön kívül 20 tag jelenléte kívántatik meg.

Azon esetben, ha a megjelent tagok száma nem ütné meg a 20 számot, az elnök tizennégy nappal későbbben újból hívja össze a közgyűlést, a mely a tagok számára való tekintet nélkül döntőleg határoz. A többség itt is dönt.

A közgyűlés rendes tárgyai:

a) Titkári jelentés a lefolyt év működéséről.

b) A beadott pénztári számadások megvizsgálása;

E végből a közgyűlés évenként előre kiküld egy három tagból álló számvizsgáló bizottságot, mely a számadások s a pénztár állapotáról való jelentését a közgyűlésen bemutatja.

c) A tisztségviselők s a választmány 18 tagjának megválasztása.

A szavazás nyíltan történik, csak 10 tag kiváratára rendeltetik el a titkos szavazás.

d) A tiszteletbeli tagok megválasztása a választmány véleményes javaslata alapján.

e) Az alapszabályok megváltoztatása; ez azonban csak 10 tagnak egy hónappal a közgyűlés előtt teendő írásbeli indítványára vétethetik tanácskozás alá s az elnök által a meghívókon, mint a tanácskozás tárgya, különösen megjelölendő.

d) A társulat fenmaradásának vagy feloszlásának kérdése.

Ez a kérdés azonban csak 20 tagnak két hóval a közgyűlés előtt tett írásbeli indítványára vethető tanácskozás alá s az elnök által a közgyűlés előtt legalább négy héttel közzezteendő és szétküldendő meghívókban tárgyalás végett különösen kitűzendő napirendre.

Vége mindazon esetleg hozandó közgyűlési határozatok, melyek az alapszabályok megváltoztatását, a társulat feloszlását, s ez esetben vagyoniának hova fordítását célozzák, foganosítás előtt a nagyméltóságú m. kir. belügyministeriumhoz felterjesztendőek.

9. §.

A társulat vagyona.

A társulat vagyona áll:

a) Az alapító tagok által befizetett tőkékből, a melynek azonban csak kamatai fordíthatók folyó kiadásokra.

b) A rendes tagok díjait.

c) Adományok s végrendeleti hagyományokból.

Feloszlás esetében a társulat vagyona s régiségtára a magyar nemzeti muzeum örök tulajdonává válik; miért is az összes gyűjtemény lajstroma a nevezett országos intézetnek minden év kezdetével az alapítványi tőkék kimutatásával együtt a társulat közgyűléséből felterjesztendő.

10. §.

Azon esetben, ha a társulat az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a m. kir. kormány által a társulat, a mennyiben további működésének folytatása által az állam vagy a társulati tagok érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztendő s a felfüggesztése után elrendelendő vizsgálat eredményéhez képest fel is oszlatandó, esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására, feloszlítás terhe alatt — kötelezendő.

Sopron, 1887. november 25

Récsei Viktor s. k.,

II. titkár.

Simon Ödön s. k.,

II. elnök.

69,004. szám.

VII.

Látta a magyar királyi belügyminister.

Budapesten, 1886. évi december hó 12-én,
a minister helyett

Beniczky s. k.,

államtitkár.

A

»sopronmegyei régészeti társulatnak«
 adományozott
 Paúr Iván-féle gyűjtemény leltára.*)

I. Kőtárgyak.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
1	Köszörükő-fele	Lesvár	
2	Kőfejsze serpetinből	Röjtök	1878.
3	Fejsze serpetinből	Sárvár Tótmező	
4	Kalapács porphyrból	Muzsaj	1872.
5	Nádasdy Ferenc Mausoleu- mából vörösmárvány	Léca	
6	Szakállas-bajuszos, faragott arc	Söjtör (Zalam.)	
7	Gabnazuzó	Röjtök	
8	Ismeretlen kőszerszám	Árpás	
9	Kőkalapács sötét serpetin- ből	Vágh	1883.
10	Kőkalapács töredék serpe- tinből	Bágyog	1883.
11	Foka-törött fejsze	Bágyog	1883.
12	Fokatő-rött fejsze	Ordód-Babot	1884.

*) Megjegyzendő, hogy ez korántsem akar lenni egy nevezett »Catalogue raisonné«, de még nem is teljes jegyzéke a nagyértékű gyűjteménynek; mert a sok felirásos régi emlékkő és még más hivatalosan át nem vett értékes leletek még nincsenek lajstromozva.

Ez csak azon tárgyak leltára, a melyek eddig a helybeli sz.-Benedek-rendű főgymnasium vizsgálati nagytermének tágas üvegszekrényeiben voltak, f. 1887. évi május eleje óta pedig a megyei raktár-épületnek e célból átengedett, emeleti helyiségeiben vannak elhelyezve s azideigl. főcustos által hivatalból átvétettek. Szerkesztő.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
13	Köszörű kő	Ordód-Babot	1881.
14	Fejsze fok darab serpetinből	Ligvánd	1868.
15	Buzogány serpetinből	Vály (Fehérm.)	
16	Buzogány	Ordód-Babot	
17	Köszörűkő	Ordód-Babot	1881.
18	Ék amulette	Ligvánd	1881.
19	Fejsze töredék	Röjtök	1878.
20	Fejszehegye	Röjtök	1878.
21	Fejsze él	Ligvánd	1878.
22	} Köszerszám töredékek	} Likvánd	} 1878.
23			
24			
25			
26	Tojásdad, még át nem furt buzogány	Szany	1883.
27	Chinai festmény: ember alak és tájkép; Gróf Széchényi Béla keleti utazása		
28	Köszerszám lydiai kőből	Bágyog	
29	Kövült csont	Loretto	
30	Hallnyomat	Szent-Margita	
31	Dombormű, kehlheimi kő, a teremtest ábrázoló		

II. Bronz-tárgyak.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
1	Lábpercc	Ordód-Babot	1881.
2	Lábpercc	„ „	1881.
3	Rovátkás üres karperecc	„ „	1881.
4	Torques nyakpercc	Csorna-Csatar	1878.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
5	Lándzsa-hegy	Csorna-Csatar	1878.
6	Lándzsa-csucs (szép péld.)	Rajka	1843.
7	Belül üres rovátkás karp.	Ordód-Babot	1881.
8	Rovátkás üres karperec (törött) drótra füzve	» »	1879.
9	Nyitott karperec	» »	1883.
10	Nyitott karperec, disze csi- gás golyó	» »	1882.
11	Dudoros karika-lószerszám	» »	1881.
12	Nyitott, babos karperec	» »	1881.
13	Nyitott, hengerded karp.	» »	1881.
14	Babos, nyit. karperec (szép példány)	» »	1881.
15	Karperec, felváltva 3 és 4 gyöngyös disz	» »	1879.
16	Nyitott, babos karp. (patinás)	» »	1882.
17	Egyszerű, hengerded, nyit. karperec	Keszthely-Dobogó	1881.
18	Nyit. hengerded karperec	Ordód-Babot	1881.
19	Két darab spirális, kis kar- perec	Nagy-Geresd	1883.
20	Nyitott kigyó-fejes karperec	Keszthely-Dobogó	1881.
21	Aranyozott-római fibula	Alsó-Péterfa	
22	Ujra való gyűrű	Ordód-Babot	1881.
23	Nyitott karperec, rovátkás	» »	1881.
24	Nyitott karperec, disze csi- gás golyó	» »	1882.
25	Öt tagból álló lánc	» »	1884.
26	Babos karp. a karcsonttal	» »	1881.
27	Babos karp. a karcsonttal	» »	1881.
28	Babos karperec, törött kar- csonttal	» »	1881.
29	Sarló	Kőszeg-Óház	1884.
30	Babos karperec, csont ma- radvány	Ordód-Babot	1881.
31	Babos karp. (patina vesztett)	» »	1879.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
32	Nyit. karperec, csigaszerű disszel, oldalai vékonyulók	Ordód-Babot	1883.
33	Babos karperec, csontda- rabbal	„ „	1883.
34	Babos karperec, csontda- rabbal	„ „	1881.
35	Babos nyitott karp., végei vastagulók	„ „	1883.
36	Babos karperec, a nagyobb babok egy rovátkával, szép patina	„ „	1879.
37	Rovátkás és babos, vastag- végű karperec	„ „	1879.
38	Karp., összetéve gyöngyös rhombusokból (kettétörve)	„ „	1879.
39	Belül üres karperec agyag- gal kitöltve	„ „	1881.
40	Belül üres karperec, pontos körrel diszitve (törött)	„ „	1881.
41	Buzogányfej	Vásárosfalu	1883.
42	Sima ujj gyűrű	Ordód-Babot	1881.
43	Hajtű feje, gerezdes	Keszthely-Dobogó	1881.
44	Hajtű, lapos gombbal	Horpács	1882.
45	Karika, csavart zsinór alak- ban	Csorna-Csatár	1878.
46	Karika, sima	„ „	1878.
47	Római fibula, egyik karja törött	Badacsony-Tomaj	1879.
48	Római fibula	Szombathely	1839.
49	„ „	Vulka-Pordány	1884.
50	„ „	Sopron ev. tem. Bognár G.	1883.
51	Ismeretl. tárgy fogantyuja	Sopron Deáktér	1879.
52	Római kulcs	Beő-Sárkány	1878.
53	Egy darabból való fibula	Bük	1873.
54	Félhold csüngelék	„	1873.
55	} Nyitott karika a patina } lecsiszolva	} Bük	1873.
56			

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
57	} Nyitott karika, a patina } lecsiszolva	} Bük	1873.
58			
59	Szelence földéll, szépitőnek	Sopron ev. temető	1883.
60	Karika sima	Ordód-Babot	1884.
61	Fibula római, ritka alak	Szombathely	1840.
62	Lószerszám bóglár	Lócs	1860.
63	Római hossz mérték, igen ritka	Sopron, mélyút	
64	Véső patina lecsiszolva	Röjtök (libalegelő)	1877.
65	Törött fibula, kengyele ló alakban (igen r.)	Steinambrückl, cukorgyár	
66	Sziz átérésztő gomb	Árpás Dombiföld	1883.
67	Övkapocs	Iván	
68	Fibula kengyel, patina lecsiszolva		
69	Könyvtábla-sarok: O mater Dei, miserere mei		

III. Vasból való tárgyak.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
1	Csákány	Szany, püspöki erdő	1883.
2	Kaszabárd	Sopron, L.-Zeilengr.	1864.
3	Lándzsa	Ordód-Babot	1878.
4	Brahma-lakat	Széplak	1860.
5	Csatabárd	Vágh	1883.
	Csatabárd	Ligvánd	1877.
7	Kalapács	Dénesfa	1884.
8	Fokos	Árpás	1881.
9	Dárda	Pápóc	1883.
10	Szuróbárd	Lócs	1860.
11	Kelta vágókés	Ordód-Babot	1878.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
12	Srófhuzó (puskához)	Jánosfa	1853.
13	Gerely	Dénesfa	1884.
14	Puska-szerszám, kerékre	Lócs	1860.
15	Kelta vágókés	Ordód-Babot	1878.
16	Sarló	Árpás	1884.
17	Fokos	Petheőház	1881.
18	Vödör fogantyú (római)	Badacson-Tomaj	1879.
19	Puskaszerszám kerékre	„ „	1866.
20	Lózabla	Fehérvármegye	1884.
21	Ajtókulcs	Sopron	1882.
22	Ajtókulcs	Pozsony	1832.
23	Lózabla	Sárvár	1883.
24	Kapukulcs	Sopron, Ors.-szüzek	1884.
25	7 kulcs gyűrűre füzve	Sopron	
26	Lózabla	Rajka (Mosony)	1843.
27	Csatabárd	Iván	1875.
28	Csatabárd	Balaton-Hidvég	1878.
29	Csatabárd	Süttör	1876.
30	Franciska (bárd)	Dénesfa	1884.
31	Kelta kard (kétélű)	Sopron, Steinambrükl	1876.
32	Egyenes kard (egyélű)	Eszterház dés erdő	1876.
33	Egyenes kard (egyélű)	Iván	1875.
34	Tábori ácsbárd (palánk- bontó)	Vásárosfalu	1883.
35	Tábori ácsbárd (pal.-bontó)	Sárvár	1877.
36	Egyélű kardtörés: »In hoc signo vinces» fölirattal, agancsmarkolattal		
37	Kengyelvas szélestalp	Csorna csatár	1875.
38	Lózabla	„ „	1878.
39	Késpenge	„ „	1878.
40	Lózabla	„ „	1878.
41	Heveder csat	„ „	1878.
42	Kengyelvas (törött)	„ „	1878.
43	„ „	„ „	1878.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
44	Nyilhegy	Csorna Csatár	1878.
45	Szigony (törött)	„ „	1878.
46	Tarés sarkantyú	Csöngé (Vasm.)	1853.
47	Hosszuágu sarkantyú	Csapod	1877.
48	„ „	Lócs	1860.
49	Tövises sarkantyú	Gyulakeszi	1860.
50	Hosszuágu tarés sarkantyú	Sopron Variserdő	1884.
51	Lózabla (igen nagy)	Gyulakeszi	1866.
52	Hosszuágu nagy taréju sarkantyú	Kaposvár	1864.
53	Lópatkó	Balf	1874.
54	Sarkantyú	„	1874.
55	Török lópatkó	Békés-Megyer	1856.
56	Fejsze	Árpás	1883.
57	Ágyugolyó	Pölöske (Zalam.)	1862.
58	„	Sopron, kaszinó bástya	
59	„	Lánzsér	1868.
60	Kartács	Sopron, Eles szög	
61	Átkovácsolt bárd, a rongálás példájul	Süttör	1876.
62	Valyicska (magyar kr. volt)	Dőr	184 ⁸ / ₉ .
63	Nyilhegy	Kismarton	
64	Halász-horog	Badacson	1879.
65	Szárnyas nyilhegy	Fehéregyház.	1868.
66	Kulcs	Sopron (Sonnenb.)	1861.
67	Nyilhegy	Ismeretlen	
68	Gyertyatartó	Vittnyéd	1882.
69	Orom-dísz háztetőről	Ruszt	1861.
70	Lózabla	Sárvár	1883.
71	Kardmarkolat-véd	Vágh	1883.
72	Csizma-patkó	Széplak	1881.
73	Rézmark. kés 1749. F. X. S.	Steierország	
74	Ajtó kulcs	Duna-Almás	1884.
75	Vasasnémet allan kovás pisztoly		

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
76	Insurrectiós pisztoly, kovás	} Nemes-Csó Strókay } Sánd. ur ajándéka	
77	» » »		
78	Lovas pisztoly, kovás		
79	» » »		
80	» » »		
81	Török pisztoly (Csajkás tisztól) kövesült állapotu	Titel	
82	Régi dalmát puska (Lazaro Cominazzo)		
83	Régi dalmát puska (Lazaro Cominazzo)		
84	Kovás zsebpisztoly		
85	Lovassági kapszlis pisztoly		
86	Hajó-borda-szeg	Badacson-Tomaj	1879.
87	Kés	Keszthely	1881.
88	»	Nagymarton	1868.
89	»	»	1868.
90	Nyílhegy	Sopron (Neustiftgas.)	
91	Kelta-kardkötő	Sopron (Steinambr.)	
92	Ajtó-lakat	Kópháza	
93	» »	Kis-Cenk	
94	Templomajtó-lakat		
95	Marha kolomp (római?)	Badacson-Tomaj	1879.
96	» » »	» »	1879.
97	» » »	» »	1879.
98	» » »	» »	1879.
99	Rövid egyélü kard	Szany	1882.
100	Buzogány	Feketeváros	1813.
101	Nagy kétélü pallos egy véres csatornával XIII. század	Iván	
102	Rövid, hegye-törött kard, római castellum	Vágh	1883.
103	Juhász birka-fogó kampó	} Soproni állam } ügyészségtől Cor- } pora Delict.	} 1885.
104	Ólom buzogány		
105	Csákány		

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
106	Csákány	} Soproni állam ügyész- ségtől, Corpora Delict	} 1885.
107	„		
108	Ruha- v. szíj-dísz, ritka	Ordód-Babot	1879.
109	„ „ „ „ „	„ „	1879.
110	„ „ „ „ „	„ „	1879.
111	„ „ „ „ „	„ „	1879.
112	„ „ „ „ „	„ „	1882.
113	„ „ „ „ „	„ „	1881.
114	Fibula, igen ritka	Pecsenyéd Hausberg	1879.
115	Kés-penge	Sopron Löwer alatti téglavető	1884.
116	Ruha- v. szíj-dísz, ritka	Ordód-Babot	1883.
117	„ „ „ „ „	„ „	1883.

IV. Keramika.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő	
1	Hordó 1666.*)	Köszeg; jesuiták patikája.		
2	Födeles korsó (szarvas)			
3	Kis korsó, 1798. fehér			
4	Kis korsó, 1798. kék			
5	Nagy-korsó (szarvas), füle törve			
6	Tál H. L. 1686.			
7	Tál kék virággal 1661.			
8	Nagy tál kék virággal I. C. N. H. pékjel			
9	Tál. dupla sas 1730.		Kethely	
10	Tál, T. S. 1700. kék sárga vir.			
11	Kis tányér kéksárga virág gyárjegy félhold			

*) Az ezen rovatban olvasható évszámok az illető tárgyak készültének, —
míg ellenben a többiben előfordulók a tárgyak napfényre kerültének idejét jelzik.
Szerkesztő.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
12	Tányér kék diszitménnyel (ellátott tál)	Czenk	
13	Építészeti kék diszitménnyel ellátott tál		
14	Tál kék virággal, pék jelvénnel 1721.		
15	Tál kéksárga-horváth, ritka	Homok	
16	Tál kékvirággal		
17	Tál I. G. S. Í. S. 1696.	Nagy-Barom	
18	Korsó kék, női alak		
19	Kék korsó építészeti diszszel, fonott füllel(igen ritka)		
20	Nagy korsó, 1690. tulipános, szája csorbás		
21	Fehér, nagy korsó, 1658. sárga kék levéldiszzel		
22	Kék, nagy korsó, 1678. sárgafehér diszitménnyel		
23	Korsó, 1782. molnár jelvényekkel I. Sz.		
24	Födeles korsó kék diszitmény-horvát,	Nagy-Barom	
25	Födeles korsó, táncoló magyar alakjával		
26	Födeles sárga korsó		
27	Föd. korsó hegedüs alakj.		
28	Korsó, Krisztus a feszületen		
29	Korsó, papagály		
30	Födeles korsó, kardot tartó alakkal		
31	Födeles, fehér korsó 1688. kék virágdisszel		
32	Fehér, kávé bögre, piros diszitménnyel	holitschi gyár	
33	Kancsó, sárga-kék vir. 1708.	Alsó-László	
34	Szűkszáju korsó, barna őszi rózsával	Nagy-Czenk	

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
35	Fődeles korsó, virág disszel kék-sárga-zöld, ép állapot.		
36	Kis korsó, kék-sárga virág ritka		
37	Korsó, zöld koszoruban sárga szarvas, 1737. csorba		
38	Rábaközi korsó, fölül kere- kes nyilással, igen ritka	Ordód-Babot	
39	Korsó, sárga virággal 1755.		
40	Korsó, zöld kosz. C. H. 1782.	Nagy-Czenk	
41	Nagy korsó, sziv alakban A. P. M. E. K. 1819.		
42	Kis gyermek-korsó		
43	Fődeles, kis korsó kék virág.	Schattendorf	
44	Kancsó kék fák között, ma- dár a fenekén B. P. F.		
45	Fődeles korsó, kék virág között szarvas		
46	Nagy korsó, sárga-kék virág- gal 1681.		
47	Föd. kancsó, kék diszitmény	Bánfalva	
48	Korsó, vargajelvény F. G. 1769. (csorba)	Feketeváros	
49	Korsó, sötét-barna-feh. apró foltok. márványozva		
50	Korsó, Loyola Ign. a sár- kánynyal		
51	Korsó, szüz Máriával		
52	Korsó, kék épület diszitm., rovátkás kidomborodással		
53	Virág-edény, zöld, fülekkel (egészen ép)	holicsi gyár	
54	Fődeles, zöld, korsó, csorba	Szent-György	
55	Fődeles, zöld korsó, ép		
56	Korsó, kettős rózsával S. L.		
57	, , , ,		
58	Korsó, őszi virággal		

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
59	Kis korsó, piros virággal		
60	Korsó, zöld kockás, csorba		
61	Korsó, csorba S. L. épület- ábra		
62	Korsó, piros-sárga virággal		
63	Kis korsó, piros virággal		
64	Kis korsó, csorba sz. Anna képpel		
65	Korsó, 3 arcu ember alakkal		
66	Szentelt viztartó, szüz Maria plastikus képével		
67	Tál, kék-sárga vir. I. S. 1700.	Pervány	
68	Tál, zöld-barna diszit. 1763.	Klastrom-Kethely	
69	Tál, kék diszit. M. K. 1737.		
70	Kis korsó, piros virággal		
71	Tányér, mézárós jelv. 1823.	Gyár B, Csalóköz	
72	Csemegetányér, kék virág- gal behintve	Gyár Pápa	
73	Tálca, rózsával	holicsi gyár	
74	Tányér, madárkával	Tormafalu	
75	Kis korsó, szőlő 1783.		
76	Tál, sárga-kék virág, zöld koszoru J. L. törött 1688.		
77	Nagy tál, rózsa, tulipán és szegfű virággal		
78	Tálca, tehenet fejő nő-alak- kal		
79	Kék Juno és Cupido alakkal		
80	Porcellán médaillon, Goethe hagyatékából (unicum)		
81	Kávés kánna, apró virággal	holicsi gyár	
82	Kávés kánna, rózsával	„ „	
83	Födeles kosár	Kis-Cenk	
84	Nagy, fehér tál, zöld ko- szoruban Joh. Mich. Bitsch grosser Ohrmacher 1693.		
85	Tányér A. G. 1778.	Kertes	

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
86	Tál, sárga-kék virág L. M. kö- műves jelvény 1700. törött		
87	Füles tálacska recés körrel		
88	Tálacska diszített körben A. G. 1778.	Kertes	
89	Tálacska sárga körben K. R. 1793.		
90	Füles tálacska kék virággal		
91	Kép, kék színben festve egy számáron ülő alak		
92	Tál kék diszitm. J. P. 1771.		
93	Tál kék diszitménnyel, szarvas		
94	Csemege-tányér sziv alaku aíul 3 lábbal S. T.	Sopron	
95	Tál kék diszitménnyel, páva	Balf	
96	Tál kék virágdiszitménnyel	»	
97	Csemege -tányér, kagyló alak zöld koszoruban I. R. † S. A. 1676.	Ruszt	
98	Tál kék-sárga liliommal zöld koszoruban H. B. 1700.	Rákos	
99	Tál kék-sárga liliommal zöld koszoruban H. B. 1700.	»	
100	Nagy tál, zöld-fehér, már- ványozott		
101	Porcellán vása, asztaldiszül		
102	Fehér tál, egészen lapos, igen ritka	Bánfalva	
103	Tányér virágdisszel		
104	Tál pékjelvényekkel 1777.	Márcfalva	
105	Tál sárga kék virággal	Lérc	
106	Tányér rózsával	Hidegség	
107	Tál, kék épület diszitmény.	Alsó-Szakony	
108	Tál kék gyümölcs kosárral	Horpács-Völcselj	
109	Tál, zöld, barna virággal	Locsmánd	
110	Tál körben 1784.	Frankó	

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
111	Tál kék disztménnyel		
112	Füles tál körben S. M. 1794.		
113	Tál építmény disszel		
114	Fehér tál lombos széllel		
115	Abrons mint edénytartó		
116	Ténta-tartó Künersberg	Alsó-Pulya	1838.
117	Római kis korsó	Nagy-Marton	
118	Római tányérka	Száravám	1879.
119	Római földő	Sabaria	1884.
120	Római tányér	Nagy-Marton	
121	Római, füles bögre	»	
122	Római kis csésze	Száravám	1879.
123	Terra sigillata, csésze bélyeg: Floridus	Sopron, Szt.-Mihályi kapu	
124	Római csésze, delphin bikafő	Iván	
125	Római, kis olaj-korsó, fületlen, ritka	Fertő-Szent-Miklós	1862.
126	Római, fekete bögre	Ligvánd	1878.
127	Kis, sárga urna (csorba)	»	1878.
128	Kis, sárga urna (ég)	Száravám	1879.
129	Kis olaj-korsó csővel (igen ritka)	Szőllős (Vasm.)	
130	Római, fületlen, fekete bögre (ép)	Sabaria	1836.
131	Római, füles korsó, fekete	Horpács	1859.
132	Római, barna, mázas korsó (nagyon ritka)	Nyék (Sopronm.)	
133	Római, füles bögre (fekete)	Ligvánd	1878.
134	Római, kis hordócska, libatiora való	Sabaria	1836.
135	Barbar, füles ivó-pohár rovátkás hassal	Horpács	1859.
136	Római, füles pohár (fekete)	Vulka-Pordány	1864.
137	Római, sárga bögre	Alsó-Lyndva (ifj. Szil-	1856.
138	Római csésze	vásy ajándéka)	1856.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
139	Római, füles bögre	Vulka-Pordány	1884.
140	Barbár, vörös agyag urna	Bágyog	1885.
141	Római, füles bögre (füle letörött)		
142	Barbár, kis urna	Tamási	1833.
143	Korsó, sárga, durva agyag	Sopr. (Mária oszlop)	
144	Barbár urna hullám disszel	Tamási	1883.
145	„ „ „ „	„	1883.
146	Barbár urna	„	1883.
147	Barbár, fekete urna	„	1883.
148	Római fekete urna (csorba)	Vulka-Pordány	1884.
149	Róm. mécses F. O. R. T. I. S.	Száravám	1879.
150	„ „ F. A. O. R.	Sabaria	
151	„ „ C. D. E. S. S. I.	Fertő-Szent-Miklós	1874.
152	„ „ F. O. R. T. I. S.	Szent-Margita	
153	„ „ F. O. R. T. I. S.	„ „	
154	Római mécses, kerekded, áldozó oltárral	Száravám	1879.
155	Római mécses fogantyú- val, két kanócra fenekén csillag	Sabaria	1840.
156	Római mécses, kerekded fogantyúja törött	Nagy-Czenk	1879.
157	Róm. mécses F. O. R. T. I. S.	Száravám	1879.
158	„ „ O. C. E. A. N. I.	Sabaria	
159	„ „ kerekded	Büdöskut	1882.
160	„ „ „	Sopron	1883.
161	„ „ C. D. E. S. S. I.	Fertő-Szent-Miklós	1874.
162	„ „ „	Sopron (Deáktér)	1879.
163	Római mécses (fekete) E. N. N. F. E.	Sabaria	
164	Római mécses diszitve fo- gantyúval	Sabaria	
165	Római korsó, sárga	Fertő-Szent-Miklós	1874.
166	Római, sárga korsó, diszitve	Sopron (Szt.-Mihály kapu)	
167	„ „ urna	Száravám	1879.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
168	Római, vörös urna	Szárzavám	1879.
169	Római urna vonalas diszitménynyel	Ordód-Babot	1878.
170	Barbár urna hullám diszszel	Kapuvár	1878.
171	Római, szüknyaku korsó	Fertő-Szent-Miklós	1878.
172	Róm. mécses F. O. R. T. I. S.	Sopron (Szt.-Mihályi kapu)	1877.
173	Barbár, kis fekete urna (hozzá tartozik egy aranyozott fibula)	Sopron (Mélyut)	1877.
174	Római, nagy szürke urna, keskenyülő basissal	Sopron (Szt.-Mihályi kapu)	1877.
175	Római, fekete bögre	Vulka-Pordány	1884.
176	Barbár, fekete bögre, hullám diszszel	Dénesfa	1884.
177	Barbár, fekete urna	Ordód-Babot	1878.
178	Barbár urna, feneke kitörve	" "	1878.
179	Fazék alakú, fekete urna	" "	1878.
180	Kis, római korsó, mázas (törött)	Sopron ev. temető	
181	Római, sárga korsó	Mélyut Sopron	1883.
182	" " "	Sopron (mélyut)	1883.
183	Római mécses	Sopr. (Erzsébetutca)	1884.
184	" "	Sopron ev. temető	1883.
185	" "	Sopron, Sandäcker	1868.
186	Barbár, fekete medence	Ordód-Babot	1878.
187	Római figlina	Győri vasp. indulóh.	1884.
188	Barbár, fekete medence	Ordód-Babot	1878.
189	Négyszögü, fehér tál, kékbarna virággal		
190	Kétfülü, kis urna, fekete	büki cukorgyár	
191	Kis urna, fületlen, fekete.	Ordód-Babot	1881.
192	Igen barbár, vesszőcskével diszített fekete urna	Tamási	1883.
193	Barbár, fekete, ötös vonallal környezve.	büki cukorgyár	
194	Öblös, fekete urna, alacsony	Ordód-Babot	1881.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
195	Öblös, szüknyaku, fekete fiala két körrel	Ordód-Babot	1879.
196	Igen nagy, hasas, szük száju urna	» »	1879.
197	Fekete urna szük szájjal, ép	» »	1883.
198	Fekete urna két körrel, szük száju, ép	» »	1883.
199	Fekete szüksz. urna, törött	» »	1882.
200	Vörös urna, szája alatt öt dudorral (ritka)	» »	1881.
201	Fekete urna	Tamási	
202	Fekete urna hullám disz., fenekén a napkerék	Vásárosfalu	1883.
203	Vörös korsó félhold fogantyúval (csorba)	Lovasberény	1875.
204	Fekete, kis urna czik-czak diszítménynyel, körkörös kelta nappal, hasadt, ritka	Ordód-Babot	1883.
205	Kis, fekete bőszájú urna	Árpás	1884.
206	Fekete ivópohár, fenekén csücskök, szája alatt ujhely nyomás	Széplak	1883.
207	Fekete, nagy száju urna 3 körvonattal, fenéke törött	Szili-Sárkány	1884.
208	Nagy száju, vörhenyeges urna két körrel	Ordód-Babot	1879.
209	Fekete csésze, ép	» »	1881.
210	Fekete csésze, fenekén körkörös dísz	» »	1883.
211	Fekete, alacson urna, csorba	» »	1884.
212	Fekete csésze, repedt	» »	1884.
213	Alacsony, fekete urna, szája csorba	» »	1384.
214	Fekete, öblös urna	Tamási	1881.
215	Fekete, nagy urna két ki-domborodó körrel	Ordód-Babot	1883.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
216	Nagy, alacson, bőszáju, fekete urna	Ordód-Babot	1883.
217	Fekete, szűkszajú urna, szája alatt és öble fölött körrel	„ „	1883.
218	Alacson, bőszáju, fekete urna, szája allatt és öble fölött körrel	„ „	1883.
219	Magas, szűkszajú urna, szája alatt és öble fölött kidudorodó körrel	„ „	1883.
220	Fekete, agyag-csésze, törött	Árpás	1883.
221	Fekete agyag-edény, fenéke a napkerékkal	Ordód-Babot	1883.
222	Alacsony, hasas, kis, nagy-száju urna	Árpás	1883.
223	Sárga agyagból való, római, hasas korsó; füle, nyaka letörött, ritkább alak	Sopron ev. temető	1883.
224	Nagy fekete csésze	Ordód-Babot	1831.
225	Alacsony, bőszáju, kis urna, fekete	„ „	1881.
226	Fekete, kis urna, szája csorba	„ „	1881.
227	Fekete csésze	„ „	1879.
228	Alacsony, bőszáju, kis urna	„ „	1883.
229	Nagy, szűkszajú, fekete urna; szája alatt és öble fölött kör	„ „	1884.
230	Magas, szűkszajú urna; szája alatt és öble fölött kör	„ „	1883.
231	Nagy, fekete tál	„ „	1883.
232	Kis, fekete ivócsésze	„ „	1883.
233	Fekete agyag-csésze, körkörös fenékkal	„ „	1879.
234	Fekete, alacsony, bőszáju kis urna	„ „	1879.
235	Fekete, nagy csésze; egészen ép	„ „	1883.
236	Körökkel díszített, szűknyaku lagena, vörös, barbár	Kapuvár (Földvár)	

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
237	Négy körrel díszített középkori, fületlen korsó	Sopron (Mária oszl.)	
238	Nagy ivo-csésze, fekete, vörhenyeges, durva	Ordód-Babot	1879.
239	Közönséges fazék (sárga agyagból); belül sárga mázas, kívül körökkel díszítve a 17. száz.	Sopron, Orsolya-szüzek iskolája (5 db tal.)	1884.
240	Sárga agyagból való fazék-födő	Sopron, Orsolya-szüzek iskolája	1884.
241	Vörös agyagból való, körökkel és hullám vonallal díszített füstülőedény	Szovát (községi faskola)	1879.
242	Fekete agyagból való, lukacsos diszú, kis fődő fele	Ordód-Babot	1883.
243	Fekete, durva pohár	Büki cukorgyár	
244	Vörös agyagból való, nagy korsó, egyik füle letörve	Bágyog	1882.
245	Vörös agyagból való, mocsárszerű edény	Jobbaháza	1883.
246	Barbár, füle-törött vörös, csésze	Süttör-Urkony	1876.
247	Fekete urna; alja rovátkás körrel, ritka	Ordód-Babot	1881.
248	Füle-törött, hajtott-száju, fekete csésze	Csapid	1876.
249	Fekete, vörhenyeges, urna fenék-rész	*	1876.
250	Fekete agyag-tölcsér	Ordód-Babot	1884.
251	Zöld mázos kályhafiók, renaissancekor	Bánfalva	
252	Zöld mázos kályhafiók, renaissancekor	Bánfalva	
253	Fekete égetett agyagon sárgán festett, olasz stucco (férfifej)		
254	Fekete agyag-karika, edény alzatul használtathatott	Nagy-Marton	

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő	
255	Cserép töredékek	Csorna-Csatár	1878.	
256				
257				
258				
259				
260				
261				
262				
263	Edény füle kőkori	Ligvánd	1878.	
264		Edény fekeke kőkori	»	1878.
265		Szürő-edény római	Sopron, Tornacsar- nok	
266				
267	Olvasztó-csésze töredéke	Ligvánd	1878.	
268				

V. Csont tárgyak.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
1	Őz-szarv	Ordód-Babot	1878.
2	Tulok homlokcsontja	» »	1881.
3	Tulok szarvcsontja	» »	1883.
4	» »	» »	1881.
5	» »	» »	1882.
6	Szarvas agancs	» »	1879.
7	Tulok csont	Sopron Burgstall	1871.
8	Emberkoponya, Dolicho- kephalos, a varrány az orr tövéig igen ritka	Ordód-Babot	1881.
9	Emberi állkapca	» »	1881.
10	Emberkoponya, nagyon sé- rült	Csorna-Csatár	1878.

Szám	T á r g y	Lelethely	Idő
11	Emberkoponya, arcrészek megtartva	} Csorna-Csatár	} 1878.
12	Emberkoponya, állkapcával, arcrész sérült		
13	Emberkoponya arcrésszel		
14	„ „		
15	Emberkoponya, sérült		
16	Emberkoponya, felirattal	Sopron, Szent-Jakab-kápolna, kriptá	1885.
17	Ló-állkapca	Csorna-Csatár	1878.
18	Lókoponya	„ „	1878.

Lovagok temetője Csorna-Csatáron.*)

Visszaemlékezve, úgy tudom, szép megyénk területén alig merült még fel valamely régészeti lelet, mely oly általános érdekeltséget keltett és a képzelő tehetséget oly annyira lefoglalta volna számára, mint a hír, hogy Csorna határában, a Csata nevű majorban a fővényvájók egy lovára ültetett vitéz csontvázát ásták ki, még pedig bronz lándzsával és bronz nyakperccel (torques), vas zablával és kengyelvassal.

De ha indokolt volt a nagy közönség kíváncsisága, nem kevésbé kellett érdeklődni magának a szakembernek, a bronz és vas régiségekből álló lelet iránt. Simon Ödön alispán irántam való szives hajlamából és a tudomány iránt való nemes érdekeltségéből a lelt tárgyak Hannibal Jenő szolgabíró hivatalos jelentésének másolatával együtt véleményadás végett átadattak.

Hamar belátván, hogy ily esetben a tanulmány nem az iróasztal mellett, hanem csak a helyszínén ígérhet várható sikert: Csornára rándultam, hol a vendégszerető praelaturában, mint a tudomány szolgálatában álló utas, érdemen fölül való fogadtatásban részesültem nem csak, de feladatom kényelmesebb teljesítése körül is a

---

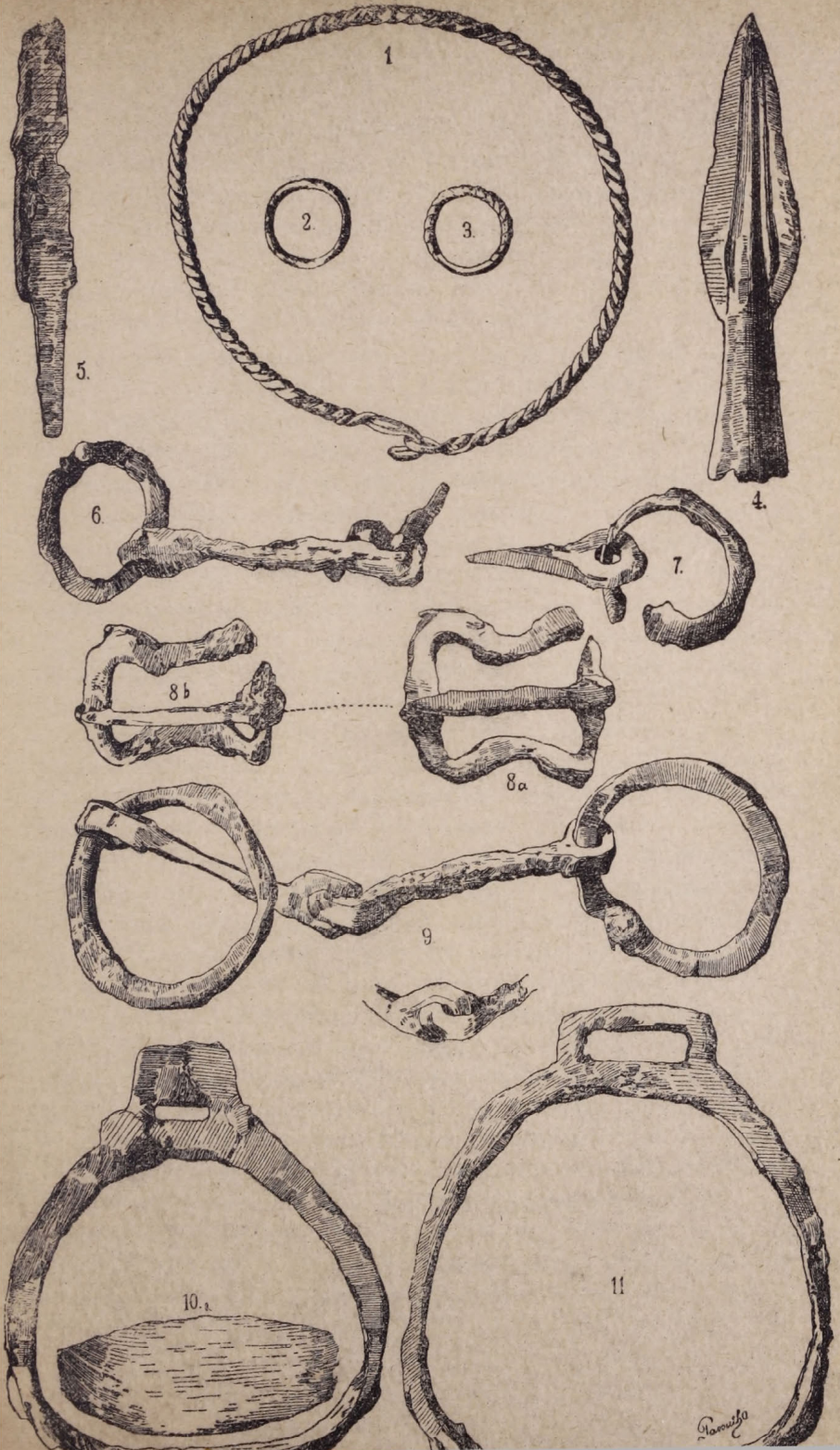
*) E jeles közlemény első tekintélyű szakfolyóiratunk, az »Archeologiai Értesítő» V. kötetének 4. számában látott először napvilágot. Tudós írója szívességéből közöljük a vidéki nagy közönségnek élvezetére annál is inkább, minthogy jelzett helyen a régészeti ásások a legközelebb jövőben folytatatni fognak. A zinkographiai metszetet dr. Hampel József úrnak, az »orsz. rég. társ. titkára» szívességének köszönjük. Fogadja ezért e helyen is lekötelező hálaánk nyilvánítását.

legelőkényebben támogattam. 1878-ik évi június hó 21-én a Csatár majorban boldogult Hannibál Jenő szolgabíróval megjelen-
vén, az általam napszámba fogadott munkásokat az ásatásra meg-
kivánt szerszámokkal ellátva találtuk.

A lelhely maga a majortól északra eső egy dombos magaslat,
mely keletről nyugatra terjed el talán 200 lépésnyi hosszúságban
és 40—50 lépésnyi szélességben a körül lévő jó legelő jócskán
kopár részét téve. A fölületet 3—5 ásonyomra termőföld képezi,
az alatt pedig sárga fővényréteg terül el

Mindenekelőtt vizsgálódva körül nézván azon pontot, melyet a
majorosgazda azonosnak jelelt azzal, melyen a szolgabírói jelentés
szerint az urasági cselédek a homok ásása közben a felebb említett
bronz és vas tárgyakat lócsontók és ember-csontvázalal lelték, azt
én is az ásatás folytatására tűztem ki.

Vagy három negyedórai, eleinten léha ásatás után találtam
egy egészen ép ember csontvázra, mely lábával keletnek fordítva
volt elhelyezve, karjai a test oldalához, kézfeje pedig a combhoz
illetve, jobb oldala mellett egy hegyetört hat hüvelyknyi hosszú
késpenge vasból (5. sz.) és egy olyformán lepattogatott tüzkő,
hogy az egészben hasonlít a nemrég még használt kováspuskákéhoz.
Ily nyugodt helyzetben a csontváz nem látszott igazolni a béresek
által állított lóhátoni eltemetést, annál kevésbbé, mivel vele és
körülötte lócsontok sem kerültek elő; de igen és pedig feles szá-
mal agyagból égetett valami durvább edények cserepei. Délutánra
az ásatás iránt érdeklődő vendégek jöttét is gyanítván Csornáról a
praelaturából, a sírt érintetlenül akartam hagyatni addig, és azért
a földet a csontváz körül mind leásattam és elhordattam, mi által
az egész szembetűnőbb lett és a csontváz úgy mutatkozott, mintha
az egy magasabb ravatalon volna kiterítve. E közben szándékomat
el nem árulva, az archaeologiai furót sétabotnak használva, magam
vagy 500 lépésnyi távolságba mentem a mező szélén lévő árok-
hányást kutatni, vajjon nem matatkoznak-e ott is holmi cserépedé-
nyek töredékei, vagy más jelek a hajdankorból; de csakhamar
megfordulván láttam, hogy a buzgó szolgabíró a kimagasuló csont-
vázat azon idő alatt bánatomra széthányatta, azon kíváncsiságból,
hogy tán annak dereka alatt volna még valami érdekes tárgy
elrejtve. Bánatomra, mondom, mert így a csontváz részletes meg-
mérése lehetlenné volt téve, úgy hogy e nyomon csak azt mond-
hatom, hogy az egy közép nagyságu nő méretével egészben véve

megegyezhetett. Nőre következtettem már azért is, mert lócsontok nem találtattak mellette; hogy pedig kés volt vele adva a sirba, ez feltűnő épen nem lehet, mert a Dr. Lipp Vilmos által a keszthelyi Dobogón felfedezett női sírokban akárhányszor került elő az ily vaskés, mire szolgált azonban hölgyünknek a tűzkő, azt majdan csak úgy leszünk képesek eldönteni, ha több hasonló előjövetelek fognak összehasonlításra rendelkezésünkre állani.

Az eddigí, habár nem is nagy eredmény, serkentőleg látszott hatni a különben most már figyelmesebb munkásokra, kik ugyanazon irányban egy ölnyi távolságban a második sírfészket terítették fel, de az abban lelt csontváz némileg elszéledve és egy lócsontváz darabjaival összekeverve, és csak az emberkoponya volt ép állapotban. Ennek láttára a munkások már nem engedték volna csak vita alá is venni a tényt, hogy a halott lován ülve lett volna eltemetve! és ez magam előtt is ily kérdőjelül tűnt fel. Ezen sírfészkekben egy szélesebb talpu, de aránylag kis lábra szánt kengyelvász találtattott (10. sz.) egy töredezett, de annyira a mennyire összeállítható lándzsával, melyet a rozsdá nagyon megviselt. A harmadik és negyedik sírban — a tetem keltezése mindig az maradván — szintén egy ember- és lócsontváz lett felfedezve és az egyikben egy bronz karika sima fölülettel és egy hüvelyknyi átmérővel (2. sz.). Még két sirt sikerült ugyanazon irányvonalban felteríthetni: ezekben az embercsontváz a lóéval mind a két sírban úgy találtattott, hogy a ló az embertetem baloldalán feküdt alig 3 lábnyira. E sírból való a kisebb alaku, ketté törött vas zabla (6., 7. sz.) és egy nagyocskacsatt vasból, mely egészen hasonló a mai hevedercsatthoz (8a, 8b). Az ötödik sírban a lovag és lócsontváz hasonló elhelyezésben tűnt fel egy bokor kengyelvással, melyek közül az egyiknek talpa kitörött. (11. sz.). A hatodikban egy három darabra törött vas-lándzsavég került elő és egy tekercses bronzkarika (3. sz.) — Így, habár a nyári nap még magasan állott is az égen, a számra hat sírban talált vas tárgyakat, cserépedény-töredékeket, a hat emberkoponyát és az ötből kiválogatott egy lókoponyát elnyalábolván, a munkát beszünttettem; mert megelégedtem a zsákmánnyal, mely ha nem is belértékre, de régészeti jelentőségben mindenesetre meglepő volt, már csak a lócsontvázak miatt is. Azután meg csakis két kis karikát fedezvén fel bronzból, azt kellett hinnem, hogy a szolgabíró által az alispánnak beküldött bronz tárgyak ezen vaskori lelettel csak is esetleges összefüggésben állanak.

Ily puritánus szellemben irtam meg még 1880-ban az alispánhoz nyújtottj elentésemet, ma miután előttem fekszik Vég Adorján értekezése a nemes-ócsai temetőről (Arch. Ért. XIV. kötet, VIII—X. füzetében XL. 1. közölve) igen kész vagyok e merev nézetet elejteni, mert egy lovával eltemetett vitéz sirjában ott szerepel a bronztorques és a tekerceses bronz-karika, de hiányzik a lópatkó és sarkantyú, egyiránt a nemes-ócsai és a csorna-csatári leletben. Úgy hogy a két leletnek egykorunak kell lenni, és egy és ugyanazon népfajra mutat vissza.

Lássuk tehát a rókát kereső béresek által talált és a szolgálói jelentéssel a megye központjára küldött tárgyakat és a hasonlatosság a nemes-ócsai és a csorna-csatári leletek közt ki fog tűnni. Első helyet igényel itt a nagyon is mérvadó torques. 1. sz. szakasztott képe a nemes-ócsainak, csak hogy a miénknek kapcsolója épen van megtartva, bronz-lándzsacsúcs; melyen köpütől a lándzsa hegyéig végig nyulik el a szárnyakat erősítő borda (4. sz.), egy a 6. 7. számunál sokkal nagyobb zablavasból (9. sz.) és két kengyelvas, mely egészen hasonló a már említettekhez (11. sz.).

Ha a temetkezési pontot nézzük: egy a rónából kimagasuló dombot, azt leszünk hajlandók hinni, hogy a hely gondosan kiszemelve lett csak választva közös nyughelyül azok számára, kik békében elköltöztek övéik köréből és tüzhelyük mögül. A mit észlelünk, nem a közös csontgödör, hanem sorban futó arányos távolságban elkülönített sirok, mindenikben egy-egy ember és lova temetve. De még inkább ellene mond minden hevenyészetnek a ló nélkül talált és a szelid nyugalom egész pompájában fekvő csontváz, mely a munka kezdetén mint első lett felásva, és melyet én — mint felebb mondám — asszonyoknak tulajdonítok. Azonban mindez nem tiltja, hogy harcias népre következtessünk, lovas néptörzset meg már épen kényszerülve vagyunk elismerni. Feltűnő lehetne hát, hogy sem sarkantyú, sem lópatkó nem került ki a földből, ami azonban épen a régiség mellett szól, mert akkor e két vaskészülék nem volt még használatban. A Don melléki kozák ma sem ismer sarkantyút és e helyett lovát kancsukával biztatja, mint azt 1849-ben hazánkban is láthatni elég szomorú alkalmunk volt.

És most, habár tartózkodva is, és hivatottabb ethnographus tekintélyének szívesen meghajolva, a népfajt és a temetkezés idejét is meghatározhatnók. Semmi kétellyel sem fogunk találkozni, ha a

temetkezési időt a tizedik századra tesszük, mi a honfoglalással, mint már bevezetett ténnyel esnék össze, mikor t. i. itt Rábaközben végkép letelepülhettek a besenyők, egy a magyarral rokon nép, melynek dédunokája a mai rábaközi magyar ember.

A besenyők megszállva tartották a Rábaközt, és Árpás lehetett székhelyök; mert Jula, a nádor az árpási besenyők jogait felsorolva megerősíti egy számukra 1222-ben kiadott oklevéllel: Mosonyban Oroszvárig, Győrben Barátiig terjeszkedtek ki. Lovon szolgáltak; hosszú kardot viseltek: *•Nam illis mos est — — equorum pernicitate admodum delectari•* mondja róluk Bonfin Dec. II. Lib. IV.

És így, habár a nemes-ócsai sírokat szaktársunk, Végh Adorján a kunoknak vindicálta, talán most e sorok olvasására kész velem alkura lépni és befogadni a besenyőket oda Csalóközbe is — de ha nem, én legalább a kunokkal itt Rábaközben — hol letelepedve soha sem voltak — nem tudnék mi tévő lenni.

Az emberkoponyáról nem szólok, azokból hat darab és egy lókoponya most is gyűjteményemben van, hol azokat Dr. Török Aurél (budapesti egyetemi) tanár úr nagy érdekléssel átnézte és a hetediket az igazgatása alatt álló anthropologiai muzeum számára elfogadni szives volt.

Paúr Iván.

Pénztári

Sorszám	B e v é t e l	Pénzösszeg			
		bank- jegyekben		kötvények- ben	
		frt	kr.	frt	kr.
	Valódi bevételek.				
1.	Kilenc alapító tagtól (kettő 200 frtjával) . .	1100			
2.	Öt évre egyszerre fizetett 20 rendes tag 10—20 és 25 frttal . . . . . összesen	295			
3.	Három r. tag 5 frtjával fizetett 1886. évre .	15			
4.	245 r. tag fizetett 2 frtjával 1836. év végéig	490			
5.	Kamatokban befolyt az alább kitüntetett 1500 frt magyar járadék-kölcsön kötvény után 1885. évi december 1-től 1886. évi decem- ber 1-éig	75			
	Valódi bevételek főösszege .	1975			
	Átfutó bevételek.				
6.	A túllapon körülírt 1500 frt magyar járadék- kölcsön kötvény bevétele			1500	
	Bevételi főösszeg .	1975		1500	
	Folyó évi pénzmaradványt hozzá adva .	236	27		
	Összesen .	1738	73		

kimutatás.

Sorszám	K i a d á s	Pénzösszeg			
		bank- jegyekben		kötvények- ben	
		frt	kr.	frt	kr.
	Rendes kiadások.				
	A titkárság irodai és postai kiadásai	16	55		
	Könyvnyomdai és könyvkötői számlák	51	70		
	Ásatások és régészeti tárgyak beszerzésére	79	40		
	A muzeumi helyiség bebutoroztatására asz- talos munkáért	137	60		
	A rendes kiadások összege	285	25		
	Átfutó kiadások.				
	Egy db 49,395. sz. járadék-kölcsön kötvény vásárlása	479			
	37,644. sz. szintén 500 frt	486	65		
	52,389. sz. szintén 500 frt	487	83		
	Az átfutó kiadások összege	1453	48		
	Mind a két tétel főösszege	1738	73		
	Vagyoni állapot.				
	A fönnebb nevezett magy. járadék-kölcsön kötvény	1500			
	Pénztári maradvány 1886. dec. 1.	236	27		
	Tagdíj hátralék	48			
	Összesen	1784	27		

Vaniss Adolf s. k.,
"a sopronm. rég. társ." pénztárosa.

A fent irt számadást úgy a naplók s egyéb segédkönyvek, valamint az eredeti okmányokkal egybehasonlítván, azt helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Sopron, 1887. június 3-án.

Lóskay Fidél s. k.,
kiküldött számvizsgáló.

Poszvek Gusztáv s. k.,
kiküldött számvizsgáló.

Titkári jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

A gondviselés által gazdagon megáldott megyénk értelmiségének tekintélyes részét egy mélyen érzett kötelezettség fűzte össze a »sopronmegyei régészeti társulat« koszorujába: azon köteletségérzet t. i., hogy »kiki ügyekezék saját körében annyit tenni a közjóért — közvetve a közművelődésért, — a mennyi tőle közvetlen érdekeinek csorbítása nélkül telhetik.« Ez a hazafiság egyik kötelessége: hozzájárulni nemzeti művelődésünk hasznos és szép épületéhez hacsak a legparányibb anyaggal, egy apró kődarabbal is.

Minthogy tehát oly magasztos a feladatunk, t. közgyűlés, nem lehet meglepő, ha ma az elfogultság bizonyos nemével emelek szót, ma, midőn társulatunk bölcsőjénél a választmány ez első évi működéséről számot kell adnom.

Bármily csekély ugyanis a szellemi s anyagi tőke, melyet a társulat közművelődési céljaira való gyümölcsöztetése végett reánk bízott: ez ünnepies pillanat komoly hatása alól még sem bontakozhatom ki teljesen.

Társulatunk tevékenysége, mely nem tűz maga elé ideig óráig tartó célt, mely nem foglalkozik ephemer kérdésekkel — nem is becsülhető meg azon mértékkel, a melyet köznapi érdekű egyesületekre szokás alkalmazni — nem azon eredmény után, a melyet bizonyos, rövid időközben felmutatni képes volna.

Azért, ha az összeredményt tekintjük, ha visszapillantunk rövid egy évi létünkre: ki fog tűnni társulatunk kétségbevonhatatlan életre valósága — ki, hogy e társulat zsenge korában közreműködő tényezők egy hosszú jövő reményére jogositják fel társulatunkat.

Előzetesen megjegyzendő, hogy jelentésem nem szorítkozik kizárólag az 1886. évre, hanem kiterjeszkedik a társulat alakuló közgyűlésétől ezen első, törvényszerűen tartott közgyűlésig történt eseményekre.

A mi mindenekelőtt magának a társulatnak alakulását illeti, annak vázlatos történetét évkönyvünk első közleménye adja ugyan elő: annyit meg kell azonban e helyen is még megemlítenünk, hogy első társulati évünk jó részét tagok gyűjtésére kelle fordítanunk.

A választmány 1885. évi december hó 3-án tartott gyűlésének meghagyásából az aláírási iverk első sorban minden választmányi tagnak, Sopron sz. kir. városnak, a megyében létező két rendezett tanácsú városnak (Kismarton, Ruszt), a ft. lelkészeknek, a járási szolgabíráknak, jegyzőknek, végre a napi lapoknak küldettek meg. 200 szétküldött ív közül . . . . érkezett vissza.

E tekintetben köszönettel tartozunk különösen Simon Ödön kir. tanácsos alispán urnak, társulatunk e buzgó II. elnökének, ki a megyei kör- és községi jegyzőkhöz 14,565. szám alatt intézett felhívása által legtöbb tagot szerzett; továbbá Paúr Iván, kir. tanácsos úr, Bella Lajos, ideigl. I. titkár úr, úgy szintén Szontágh Hugó, nagymartoni aljárásbíró úr is, hálára kötelezték maguk iránt a társulatot nagy számú taggyűjtésük által.

Nunc autem venimus ad fortissimum virum, a kit ez irányban tulajdonkép első helyen kellett volna felemlítenem. Ez pedig senki más, mint egyházmegyénk nagylelkű főpásztora Ft. **Dr. Zalka János**, győri megyés püspök s val. belső titkos tanácsos úr ő nagyméltósága, a ki nemcsak, hogy egyszerűen áldozatkész 9 alapító tagjaink élére lépett, hanem az alapszabályok szerinti alapítványi összeget meg is kettőztetvén még azonkívül a saját ft. káptalana s udvari papsága soraiban is gyűjtést eszközöltetvén egyszerre **434 frtot** küldött be a titkárságnak sajátkezü kegyes leirata kíséretében: kézzelfogható argumentummal ad hominem cáfolván meg újból a »holt kéz«-ről szóló alaptalan rágalmat.

Az ezen kellemetesen meglepő alkalommal belépők sorából ismét kiemelkedtek: Ft. Mayerhofer József prépost-, Kokas József prépost-, Nogáll Károly prépost-, Mester István prépost-, Dr. Szely Lajos apát- és Holdházy János apátkanonokok, végre Mohl Antal székesegyházi kanonok ő nagyságaik, a kik mindannyian 5 évre előre törlesztett tagdíjaikat bőkezűen megkettőztették.

Az alapító tagok nagy tekintélyü sorozatát nemcsak betürendben, de tényleg történeti rendben is társulatunk nagyérdemü I. elnöke, Bubicz Zsigmond c. püspök, ő méltósága nyitotta meg, a ki azonkívül, hogy szintén megkettőztette az alapítványi díjat: az »Archeologiai Értesítő« c. szakfolyóiratot 50 példányban rendelte meg a buzgóbb tagok közt való kiosztás végett, hogy bennök a régészeti tudomány iránt táplált nagyobb érdeklődést ébren tartsa.

Dr. Kuncz Adolf a csorna-prémontréi kanonokrend nagyságos praelatusa következő e helyen is megörökítendő, emelkedett szavak kíséretében lépett az alapítók diszes sorába: »Sopron megyének hazafias és culturalis törekvéseit mindenkor a legőszintébb rokonérzéssel kísértem és most is örömmel ragadom meg az alkalmat részvételem kifejezésére, azt kívánva, hogy a bár még csak zsenge kezdetén álló, de mindamellett már is sok és szép reményre jogosító társulat minél előbb virágozzék.»

Ily magasan kiváló példák után indulva tagjaink száma napról-napra szaporodott úgy hogy nemsokára elértük társulati létszámunk mai állapotát, mely szerint jelenleg 9 alapító és 303 rendes tagot számlálunk. E számok kiejtésénél el nem fojthatjuk azon jámbor óhajunk kifejezését: bár necsak filléreinkkel járulnánk nemes feladatunk megoldásához, hanem mindannyian vállvetve működneink társulati érdekeinek előmozdításához.

Társulatunk alapját tudvalevőleg a »Paúr Iván-féle gyűjtemény« képezi. Ennélfogva a választmány egyik első feladatának tekintette annak értékéhez méltó helyet keresni.

Eleintén a szt. Benedekrendű főgymnasium igazgatóságának szíves engedelmével az intézet külön régiségtári termébe lőn átszállítva. Majd az 1886/87-ik iskolaév megnyiltával ministeri rendeletre szervezett párhuzamos osztály végett ezen helyiségre szükség lévén, ugyanazon régiségtári, zárt üvegszekrényekben az intézet vizsgálati nagy termébe helyeztetett el a gyűjtemény.

De már időközben is a hely elégtelen volta miatt új helyiségről kelle gondoskodnia a választmánynak és azért 1886-iki jun. hó 18-án tartott gyűléséből célszerűbb museumi helyiség keresésére külön bizottságot küldött ki. Ez azon tapasztalatra jutván, hogy »egy alkalmas helyiség bérlete jelentékeny összeget vonna el a társulat szükségleteitől, a választmány egy újabb u. é. novemb. hó 2-án tartott üléséből a köztörvényhatósági bizottsághoz fordult azon

kérelemmel, hogy engedné át a megye valamely alkalmas helyiségét a társulatnak gyűjteménye számára.

Sopronmegye köztörvényhatósági bizottsága a folyamodványra 1886-ik évi december hó 3-án tartott gyűléséből, 14,195/a. II. 1886. sz. alatt felvett jegyzőkönyvi kivonattal a társulatnak tudomására hozta abbeli határozatát, mely szerint:

«tekintettel a társulat tudományos és közhasznú céljaira és tekintve, hogy a tudományok terjesztését a megye közönsége mindenkor hazafias kötelességének ismeri és tekintettel, hogy az egyesület kutatásainak színhelyét különösen a megye területe képezi s az összegyűjtött régészeti tárgyak is túlnyomóan a megye területéről valók s így a társulat a megye őstörténelmének felterítésére hathatósan közreműködik: a megye tulajdonát képező raktár-épületben kiköltözés folytán üresen álló lakrész e célra alkalmas helyiségeit a «sopronmegyei régészeti társulatnak» ingyenesen átengedi s alispán urat megbizza, hogy az alkalmas helyiségeket a nevezett egyesület rendelkezésére bocsássa.»

«Egyszersmind tekintve eme gyűjtemény ajándékozójának Sopronmegye iránt tanúsított azon megkülönböztetett hajlandóságát, hogy ajándékát kizárólag egy, a megye nevét viselő s a megye kebeléből alakult társulatnak ajánlotta fel: adományáért a nagylelkű ajándékozó, **Paúr Iván** kir. tanácsosnak a megye közönsége köszönetet szavaz és köszönetét jegyzőkönyvileg megörökítvén erről az adományozó kir. tanácsos urat jegyzőkönyvi kivonattal értesíti.»

A mint a köztörvényhatósági bizottság e fenkölt szavai és nagylelkű határozata a megye gyűlésén lelkes, egyhangú éljenzéssel: úgy társulatunk választmányában az örökké lekötelező, hálás köszönet visszhangjával fogadtatott.

Ennek kifejezéseül 1887. évi jan. hó 4-én tartott gyűlésének jegyzőkönyvi kivonatával haláiratot intézett a megye köztörvényhatóságához, kénytelenítettvén ehhez egy újabb kérelmet csatolni, hogy a feliratos emlékkövek számára, a melyek nagy súlyuk miatt a rendelkezésünkre bocsátott, emeleti helyiségekben el nem helyezhetők — engedné át a megyeház kapualjának oszlopos tornácát, hol a szóban levő műemlékek nemcsak tető s biztos őrizet alatt állanának, hanem mint mindmegannyi intőjelek a ki-bejáró közönség figyelmét folyton ébren tartanák a társulat közművelődési törekvései iránt.

Erre a megyei hatóság 1887. febr. 28-án 2800/a. II. 1887. sz. alatt kelt jegyzőkönyvi kivonattal értesíti a társulatot, hogy a jelzett tornác jobboldali felét, föntti célra készséggel átengedi.

A mily örömmel fogadta ezt a kegyes intézkedést, a választmány époly leverőleg hatott reá a 4698/a. II. 887. sz. alatt kelt, legújabb átirat, a melynek értelmében alispán úr a kir. építészeti hivatalnak másolatban mellékelt szakjelentése következtében a sulyos emlékköveknek az említett tornácban való elhelyeztetését meg nem engedheti.

Azonközben fennemlített bizottság f. 1887. évi jan. hó 6-án hivatalosan átvette alispán urtól a megye által a társulat céljaira átengedett helyiségeket és azok bebutoroztatásáról gondoskodott, mignem a melegebb időjárás beálltával a Paúr Iván-féle gyűjteményt május 7. és következő napjain a sz. Benedekrendű főgymnasiumból végre rendeltetése helyere szállította.

Az eddigi ideigl. I. custos ft. Horváth Kristóf úr időközben főgymnasiunmi helyettes igazgatóvá neveztetvén ki, tisztségéről leköszönt s ez átszállítás alkalmával adta át a gyűjteményt Poszvék Gusztáv ideigl. custos úr őrizetének, a ki mint elődje szintén buzgón fáradozik műemlékeinknek a helyiséghez alkalmazott berendezésével.

A folyó 1887. évi május hó 18-án tartott választmányi gyűlésből ugyanazon museumbizottság kéretett fel az emlékkövek számára alkalmas hely felkeresésére is. Ez a bizottság arra valóknak találta a megyei raktárépület udvarán levő, fallal kerített kis kertet.

Áttérhetek ezek után jelentésem harmadik részére t. i. nevezetes gyűjteményük ásatások és adományozás által való gyarapodására.

Vegyük ez irányban történeteket időrendben.

Paúr Iván, a társulat tiszteletbeli elnöke s éltető lelke választmányi határozatra támaszkodva Bella Lajos ideigl. I. titkár kíséretében 1886. évi május havában megkezdte a régészeti kirándulásokat.

Szárzvámon sikerült Alberti állomásfőnök szivességéből egy felirásos római sírkövet megszerezni, melyre nevezett helység köfőjtőjében bukkantak.

A fraknoi servita-kolostorban a könyv- s levéltár átkutatása meddő maradt ugyan, de egy érdekes, régi, lakat onnan mégis a társulat birtokába jutott.

Kapuvárott társulatunk derék árkásza, Hainer Gellért a kertjében lelt ókori tárgyakat: u. m. 3 nagy urnát, 3 római olajkorsót, 1 római üveg poharat, 1 római felirásos ötvény-tálat a választmány csekély összegért magához váltotta.

Kapuvárról Ordód-Babotra, gyűjteményünk ezen egyik kincsbányájába jutottak a kutatók s a megye által kisajátított, ottani kavicsgödörben egy félgomb alakú, ősrégi, de tökéletesen ép tálat és egy kis bögrét találtak, melynek széle azomban csorbán jutott napvilágra. De a helybeli homökveremben is leltek ékesített edény-töredékeket, a melyek érdekes világot vetnek az ősi edényornamenticára.

Kapuvárott még választmányi tagjaink egyik legbuzgóbbikának Sugár Sándor ur szivességéből Rába medrének kotrásánál napfényre került őszarkantyú és a főszámvevő úr magángyűjteményéből 7 drb római s néhány középkori érem jutott a társulat gyűjteményébe.

1886. évi jun. hó 7-én és következő napjain Hajas Gyula csornai járási szolgabíró úr hivatalos jelentése következtében Simon Ödön megyei alispán úr felszólítást intézett Paúr Iván tisztb. elnökünkhöz Rába-Pordányban eszközendő próbaásatásokra.

Visy Jánosnak a falutól dél felé eső földjén ugyanis néhány vas tárgyra s két régi cserépedényre akadtak fővényásásnál, a mik a községi bíróhoz kerülvén, a tapintatos járási szolgabíró úr a további ásást azonnal felfüggesztette.

Paúr a helyszínén öt sirt derített fel, a melyekben a csontvázak hol északnak, hol délnek feküdtek. Egész csontvázat nem sikerült ugyan felfedezni; de három jól megtartott koponya állkapcával együtt emeltetvén ki, azok a helyszínéről egyenesen Dr. Török Aurél budapesti tanárnak s az orsz. anthropologiai museum igazgatójának lettek beküldve, a mit Wolff Lajos tiszttartó úr nagy előzékenységgel foganatosított.

Ez első hazai embertani tekintélyünk az asatások tudós vezetőjéhez intézett átiratában oda nyilatkozott, hogy kettőnek oly feltűnő mongolikus typusa van, a milyen jellemző kifejezéssel a világhírű párisi Brocca-féle gyűjteményben is csak a mintául szolgáló mongol koponyán látható. Ha a koponyák mellett lelt tárgyak — ugymond — csakugyan népvándorlás korabeliek, akkor határozottan ki lehet modani, hogy a sirok hunok-éi vagy avarokéi voltak.

Minden sírban a tetemek mellett egy kisebb fekete agyagból égett, egy szabad kézzel, a többi korongon készült urna lett felemelve, melyek közül csak egyen mutatkozik még pedig szájkarimáján az ujjhegy benyomása által előállított diszitmény (Tupfornament). Egyikben egy diszített bronzlemez is találtatott, mely azonban aligha már a temetésnél tétetett bele, mert különben ez az edény fenekén leletett volna, és nem a közepe táján, mert fel nem tehető, hogy a gyász-nép az urnát már eredetileg félig földdel töltötte volna meg és az oda helyezett bronzlemez elhelyezvén, fölibe is földet tömött volna. Az edény valószínűleg a magától történt beomlás és beiszapolás által töltetett ki. Az öt egész és egy törött, de összeállítható urnához járul három agyagból égetett u. n. orsógomb. Vasból különösen ki kell emelnünk három darab nyilhegyet, melyek még a megyében eddig elő nem fordult három szárnyuak, nem köpüsök, hanem nyujtványnyal, mely a fanyélbe lett illesztve. Találtatott szintén vasból két közönséges csat, és egy kapocsvas és végre egy két szárnyú lapos nyilhegy. Feltűnő három darab csont-töredék, talán markolat maradvány, egymást keresztbe vágó vékony vonalozással. Szemefénye az egész leletnek azonban két bronzból terepelt (getrieben) és áttört övkapocs, melyen griffmadarak domborodnak ki egészen hasonlók a Dr. Lipp által a keszthelyi sírokban leltekhez, csakhogy kisebb arányuak.

A nép itt a régészet számára meg van nyerve és több uri vendég is megjelent és az ásatás munkáját nagy érdekeltségére méltatta. Wolff tisztartó ur és kedves nejének, ki mélyen tisztelt Bubicz Zsigmond apát-kanonok önagsága a sopronmegyei régészeti társulat elnökének illem- és kellemdus unokahuga vendéglátó szivességét -- köszönetteljes hálaérzettel különösen ki kell emelnünk.

A mint 1886. évi május havában a megye nyugati s keleti vidékeinek régészeti szempontból legérdekesebb helyei járattak be — úgy u. év augusztus havában a déli és éjszaki vidéket kereste fel Bella Lajos ideigl. I. titkár úr.

Ez alkalommal a pulyai járás társulatunkra nézve meddő maradt. Kedvezőbb volt Nagy-Barom vidéke, a hol már előbb is találtattak római emlékek. Haracsony és Nyék még kecsegtetőbb, mert onnan római felirások köemlékeket is birunk «Paúr Iván-féle gyűjteményünk»-ben.

A megye éjszaki részét tekintve első sorban Ruszt városa érdemel említést. Ez érdem oroszán-része Conrád Lajos polgármester urat illeti, a ki museumunkat egy oroszán-szoborral ajándékozta meg. A csinos szobor a margitai kőbányából került elő, hol a munkások vastag törmelék-réteg alól fedezték fel; ezek-től pedig a fentisztelt polgármester úr hasonló nevű öregatyja még meg a harmincas években váltotta meg egy akó ruszti borral.

E műemlék ifj. Storno Ferenc véleménye szcrint román eredetű.

Feketevárösből több római téglát hozott a kutató I. titkár úr.

Sércen Márton József községi jegyző úr a Vulkaäcker nevű dülön lelt római érmeket szolgáltatott a társulatnak.

Legérdekesebb acquisitiója e kirándulásnak azomban egy római kőoltár, a melyet kutató a helység derék plébánosának ft. Blázovits Márk úrnak, szives közbenjárásával szerzett. Mattrovsky János azon dülő tulajdonosa, a melyen e kőemlék fölszinre került, már 1885. talált hasonlót s ebből sírkövet faragtak. Annak volt szánva ez a Herculesnek szentelt, fogadalmi oltárkö is.

Ennek domborművű, faragott felső része letörött. Csupán csak felirata maradt meg és ez a következő:

HERCVLI
SAC·
M·VLPIVS
KALENDIUS
V·S·L·M·

Herculi sacrum. Marcus Ulpius Kalendius votum solvit lubens merito.

Az emlékkő most már társulatunk tulajdona.

1886. évi március 13-án, 2655/a) II. 1886. sz. alatt kelt alispáni leirat értelmében a márczfalvi éremléteből a n. nemzeti museum igazgatósága által visszaszármaztatott, 335 drb ezüst érmet küldött át a társulatnak azon értesítés mellett, hogy bár a lelet tulajdonosa Zachs Mátyás azokat már eladta volt, de a nemes czél iránti buzgalmból újra visszaváltván, sikerült ezt tőle alispán úrnak a társulat számára ingyen megszereznie.

Ugyanazon 1886. évi november hó 25-én, alispán úr 14082/a) II. 1886. szám alatt kelt a társulat elnökségéhez intézett átirata értelmében 9 drb régi ezüst pénzt az ezekről szóló főszolgabirói hivatalos jelentéssel együtt küldötte át.

Hajás Gyula csornai derék főszolgabíró úr ezen jelentése szerint Markó György rábacsanaki lakos 1886. évi november hó folyamán Szill községben kutat ásván, ez alkalommal 20 drb régi ezüst huszast talált melyek közül 11 drbot többek között kiosztott. Mivel pedig a beérkezett jelentésből az, vajjon kinek a kutjában találta s a hiányzó 11 drbot kinek osztotta szét, ki nem tűnik; főszolgabíró úr intézkedett, hogy egyrészt a kiosztott pénzek előkerüljenek, más részt pedig a kutnak tulajdonosa kitudassék.

Erről u. év december 9-én 14541/a) II. 1886. szám alatt alispán úr a főszolgabíró újabb jelentése alapján értesíti a társulat elnökségét, hogy a kérdéses 20 drb ezüst pénz Bognár János kutjában találtatott s azok közül 11 drbot Győrött eladtak ismeretlen egyénnek s így azok többé fel nem találhatók.

Újabb leletre vonatkozik az alispán úr 14497/a) II. 1886. decz. 8-an kelt átíratra, a melyhez csatolt csornai főszolgabírói jegyzőkönyv értelmében Élő József szilsárkányi lakos vallja, hogy ő a szilsárkányi faiskola kezelője lévén, már évek óta, valahányszor a kertnek nyugoti részén ásni kell, mindannyiszor kisebb-nagyobb régi pénzdarabokra akad. A legújabban talált 9 drbot, a melyet körjegyző útján főszolgabíró úr megszerezvén, az alispán úrnak, illetőleg társulatunk elnökségének 1886. decz. 4. küldötte be.

Nagy-Szalatnyai Bárá Fischer Lajos az «Agricola» c. részvénytársaság csorna-ésatári pusztáján ugyanazon helyen, a melyen társulatunk tudós alapítója már két év előtt ásatott s a melyen tett tapasztalatait első évkönyvünk IV. közleményében szokott szakértelemmel írja le — újabb leletekre akadt, és ezeket késedelem nélkül fenntisztelt Paúr Iván kir. tanácsosnak küldötte be azon kijelentéssel, hogy az ásatást mindaddig betiltja, míg ő nagysága képes lesz a tervszerű ásatásokat folytatni.

E terv f. évi június hó 5-éig nem foganatosíthatott: részint az alkalmatlan időjárás, részint veterán régésziünk gyengélkedése miatt. A jelzett napon azonban jelentést tevő II. titkár kíséretében végre utra indult volna a tervszerű ásatások folytatására, ha megbetegedése az utolsó pillanatban újra meg nem akadályozza az utrakelésben. De az utra már készen levő II. titkár csakugyan elindult a helyszínének újból való megvizsgálására és az eszközölhető ásatások közelebbi körülményeinek megbeszélésére. Utja célpontjának állomásán a buzgó Bárá Fischer L. uradalmi fogata volt kirendelve az érkezők számára és Elsner urad. ellenőr a báró úr távollétében meg volt bízva a cicerone szerepét vinni.

Hivatolt tudományos cikkben igen találóan leirt hely színére érvén, kelet felé azonnal feltűnt az érdekes pont, a melyen az előzékeny ellenőr úr által odarendelt és felszerszámozott munkások tanúsága szerint az újabb leletek napvilágra kerültek. A tágas verem szélén való pázsiton mindjárt árkot vonattunk és kis negyed órai ásatás után 5—6 ásonyomra a sargás fővény között sötét földréteggel behányt sírhelyre akadtunk, a honnan nemsokára szép számmal emeltük ki az elmeszesedett ember-csontváz részletek mellett ló-csontváz-darabokat és agyagból égetett, koromfekete, barbár edények töredékeit.

Ezen irányban nem folytatván a kutatást, megvizsgáltuk a verem nyugatra eső partját. Itt nem tellett bele annyi idő sem és az egyre kíváncsiabbakká lett munkások ásoi a termőföld alatt végig huzódó sárga fővényrétegen áthatolva, ismét egy hasonló, fekete földdel betemetett sírhelyre akadván, óvatosabban kezdtek működni s ime, kevés vártatva egy nyugotról keletfelé fekvő, sötétfekete, teljesen ép ember-csontváz tárult elénk. Elhányatván körülötte a sírhantba vetett, fekete földet semmi régi tárgyat nem találtunk ugyan, de a koponyát megtisztogatván, a tetem fogai között erősen beékelt tiszta arany lemez két piszkáltunk ki, a melyen felírásnak vagy képnek semmi nyoma; kerek alakja azonban pénzdarabra enged következtetnünk.

Meggyőződvn e szerint, hogy itt szép reményekkel kecsegtető kutatásokat lehetne folytatni, a csontvázat előbbi helyzetében érintetlenül hagytuk és könnyedén újra betemetjük, megőriztetvén azt tisztb. elnökünk szakértő szemléletének.

Fogadja tehát a mélt. Báró úr addig is, míg a társulat az érdemleges ásatásokat eszközölhetné, szíves figyelméért lekötelező hála-
lánk kifejezését. De hálaival tartozunk a prémontréi kanonokrend prae-
laturájának is, a melynek tudós lakói szokott vendégszeretettel fogad-
ták jelentést tevőt; nem említvén e helyütt azt, a mit rendje iránt
tanúsított figyelemnek kell betudnia.

Együttal meg kell itt emlékeznünk kirándulásunk azon leg-
értékesebb eredményéről. hogy főt. Illés Rafael okl. főgymn.
tanár és prépostsági házgonnok úr gyűjteményünket két rendkívül
érdekes barbárkori (nem orsón készült) bögrével ajándékozta meg,
a melyeket a főt leirt rába-pordányi próbaásatások előtt
leltek nevezett helyen. Ez által szép emléket emelt magának társu-
latunk jóltevői között.

Ezen, a társulat kebeléből megindított kutatások után drága gyűjteményünknek adományozások által való gyarapodására térhetünk át.

Itt mint ásatásainkkal leginkább rokonokat első helyen kell felhoznunk társulatunk egyik legtevékenyebb választmányi tagjának Szontagh Hugó kir. aljárásbíró úrnak járulékait.

Még 1885-ik évi december hó 2-án kerültek napfényre a Rottermann-féle borbolyai téglavetőben különböző rovatkos cseréptöredékek, egy sírlámpa, könyecseppüveg-töredék, egy bronztű s egy kőedény ornamentikus széle, a melyet a fáradhatatlan aljárásbíró ur u. év dec. hó 8-án tartott választmányi gyűlésre hozott be a társulatnak.

Továbbá 1886. év! október hó 31-én küldött egy-két középkori lópatkót, egy kengyelvasat szíjrészekkel, a miket az u. n. Kogberg-dülön találtak.

Ugyanazon szállítmánnyal érkezett be tőle mult századbéli, egyházi szerek néhány maradványa, a melyeket a siklósi határban levő pusztamajor közelében folyó patak medréből fogtak ki. Egyidejűleg értesíti a társulatot, hogy Tormafalu közelében egy szőlőkert felásásánál több római párkány-téglát emeltek ki, és a fennemlített Rottermann-féle téglavető nyugati lejtőjén egy ölnyi mélységre másfél láb vastag kőfalra bukkantak. A további kutatást társulatunknak tartotta fenn.

Kovács Antal kapuvári főszolgabíró úr Páliban talált, római hypocaustum-ról való, két hatalmas téglát ajándékozott gyűjteményünknek.

A minden szép és jóért a mai anyagi irány közepette is még lelkesedni tudó Lenk Emil, nagykereskedő úr, kit a «sopronmegyei régészeti társulat» büszke alapító tagjai közé számíthatni az ezüst emlékérmeknek igen jelentékeny sorozatával járult gyűjteményünk érem-osztálya gyarapításához.

Csak úgy hegyéről illetve, áll az egész adomány 14 drb nagyobb u. n. majoris moduli ezüst tallérből és két római réz éremből, a daciai győzelme által hozzánk oly közel álló Trajanusé s egy igen szép épségű Liciniuséiből.

Művészeti kivitelre nézve az ezüst tallérok között első helyet igényelne magának: IV. Frigyes dán és norvég király (natus 1671. obiit 1730.) halála emlékezetére vert érem. Ezt bevégeztséggű kiállításban, ha azon túl nem tesz is, de minden esetre eléri XII. Ince

pápáé, melynek hátsó lapja a pápát imazsámolyon tünteti fel a felhők föl feléje tartó Sz. Lélek galamb alakjával s ily felirattal: *Fiat pax in virtute tua.*

Feltűnő, hogy ez érem egy 1629-ben vert Frigyes Ulrik-féle braunschweigi tallérral az érmek fülein át egy rózsaszínű selyem szalaggal (mely legalább is 100 esztendőszövetű lehet) van összekötve. Itt alighanem keresztapjai ajándékkal van dolgunk.

Igen érdekes egy Erizzo herceg velencei nagy tallérja; Rudolf király kétfejű sasos magyar tallérja; II. József császár házassága alkalmával vert emlékpénz; a salzburgi érsekség fejedelemsége is egy darabban lévén képviselve. Ha még megemlítünk egy szászországi tallért 1610-ből: tesszük azt (nem mintha technikai kiállítása azt igazolná, mert az bizony igen gyarló bélyegmetszőre mutat; hanem) mivel a szász fejedelmi sarj nyolc testvérének mellszobrait állítja elő köv. felirattal: *Moneta nova argentea VIII. fratrum ducum Saxoniae.* Végre Mária Teréziának 1742—44-ik évi egy-egy tallérja; habár most is kelendő a forgalomban, érdemes a gyűjtésre. Ezen tallérok t. i. nem származnak Mária Terézia idejéből; hanem miután az ezüstpénz folyvást rosszabb ötvűnek került ki a pénzverdéből, azt keleti kereskedésben elfogadni idegengedtek, II. Ferenc király alatt előkeresték a Mária Terézia idejéből való régi bélyeg-vasakat és nagyban érmelték tallérjaikat a kelet számára, hol épen e pénznem iránt mutatkozott a legnagyobb bizalom.

Megemlítendőek még a következő ajándékok: Molnár Lajosné ő nagysága egy chinai pénzdarabot, Riedl Józsefné ő nagysága Vulka-Pordányban lelt barbárkori koponyákat és egyéb csontváz részleteket, a mellettök talált régi edényeket saját magángyűjteményének megtartván; Gyulassy Gyula tisztartó úr Kapuvárról beküldött egy 1679-ből való ezüstpénzt, Sugár Sándor főszámvévő úr 1624-ből való igen szépen megtartott nagy ezüst tallért, Hackl József ruszti buzgó tanító néhány régi pénzdarabot, Steiner Dávid fehéregyházai közs. jegyző úr egy apocriph feliratos követ adományozott gyűjteményünknek.

De már attól tartok, hogy nagyon is hosszadalmas lennék, ha tovább is így folytatom; azért fogadják társulatunk jólveői összesen és egyenkint e helyütt csak néhány szóval társulatunk lekötelező hálájának őszinte kifejezését s azon megnyugtató biztosítást, hogy adományaikat nagylelkűleg oly helyre tették le, a hol azok rendeltetésüknek leginkább megfelelhetnek.

A mi végre társulatunknak más vidéki rokon egyesületekhez való viszonyát illeti, megemlítendő, hogy a «Vas megyei régészeti egyesület» évkönyveit, a «Moson megyei tört. és régészeti egyesület» évi elnöki jelentéseit, az «Erdélyi alsó-fehérmegyei tört., rég. és természettudományi egyesület» társulati közlönyét a «Politikai Szemlét», ennek f. évi május 15-én bekövetkezett megszünteig rendszeresen megküldte a társ. titkárságának.

Az orsz. képzőművészeti társulat, a régészeti orsz. congressusok elnöke és a museumok országos felügyelője Pulszky Ferencz két ízben szemlélte meg gyűjteményünket, és pedig: 1887. évi május 1-én még régi helyén a kath. főgymnasiumban, másodízben már a megyei raktárépület új museumi helyiségében találta, a midőn a régészeti congressus előmunkálatai ügyében városunkban járt. Ez országos kapacitásunk is kellemetesen meg volt lepetve museumunk érdekessége által.

Befejezésül bátorkodom a t. Közgyűlés előtt hangsúlyozni, hogy a társulat választmánya csak úgy boldogulhat, ha a t. tagtársurak azon ügy érdekében, melynek előmozdítására a társulatba léptek, szellemi támogatásukat és közremunkálásukat a választmánytól meg nem tagadják.

Kérve kérjük tehát azon t. tagtársurakat, a kikhez aláírási íveket küldtünk, azokat minél több ügybaráttal betöltve, származtassák vissza a társ. titkársághoz.

A társulat ugyanis, ha feladatának meg akar felelni, mindenféle tetemes költségeinek fedezésére minél több tagdíjra szorul.

Végül van szerencsém t. Közgyűlés előtt kijelenteni, hogy a társulat eddig elért csekély eredményeivel is kimutatta életrevalóságát és a választmány mindent elkövetett, hogy hatáskörében a társulat ügyét tehetsége szerint előmozdítván, a társulat összesége által reá ruházott feladatát minél sikeresebben megoldja.

Most pedig mind a tisztviselői kar, mind a választmány megköszönvén a beléjük eddig helyezett bizalmat, alapszabályainknak a «Közgyűlés»-ről szóló fejezetének c) pontja értelmében az eddig elvállalt hatalmat tiszteletteljesen visszateszik a t. Közgyűlés kezébe.

Récsei Viktor.

A társulat tisztviselői.

Tiszteletbeli elnök:

PAÚR IVÁN,

kir. tanácsos. a m. tud. akademia lev. tagja, a Széchényi grófok nemzetségi levéltárának őre, a Rómában székelő »Istituto di Correspondenza Archeologica« levelező tagja; az építészeti műemlékek fentartására ügyelő bécsi cs. kir. központi bizottság levelezője stb.

I. Elnök:

BUBICS ZSIGMOND,

cimz. püspök, nagyvárad kanonok, országgyűlési képviselő, a m. n. museum tisztb. főőre, hercegi zárgondnok stb. stb.

II. Elnök.

SIMON ÖDÖN,

Sopronmegye alispánja, kir. tanácsos, a III. oszt. vaskorona-rend lovagja.

I. Titkár: **Bella Lajos**, kir. főreáliskolai tanár (időközben leköszönt)

II. Titkár: **Récsei Viktor**, kath. főgymn. tanár.

I. Museumőr: **Horváth Kristóf**, kath. főgymn. h. igazgató (időközben leköszönt.)

Segéd-őrök: **Herz József** a soproni társaskáptalan tagja (a classicus numismaticai gyűjtemény őre)

Poszvék Gusztáv, ev. lyceumi nyug. tanár (a középkori és magyar éremgyűjtemény őre.)

Ifj. **Storno Ferenc**, akadémiai festő (festészeti, szobrászati és műépítészeti tárgyak őre.)

Pénztáros: **Vaniss Adolf**, megyei főpenztáros.

Jogtanácsos: **Dr. Lagler Aladár**, köz- és váltó-ügyvéd.

A társulat választmányának tagjai:

Báró Augustinecz Antal, a sopronmegyei gazdasági egy-
let elnöke stb. Sopron.

Báró Berg Gusztáv, az »Agricola« részvénytársaság vezér-
igazgatója, Kapuvár.

Gyulassy Gyula, az »Agricola« tisztartója, Kapuvár.

Dr. Hérics-Tóth János, kir. törvényszéki elnök, Sopron.

Kovács Antal, szolgabíró, Kapuvár.

Lévay Pál, administrator, Siklós.

Lóskay Fidél, sz. Benedekrendi házfőnök, Sopron.

Dr. Merényi Lajos, a hercegi levéltár őre, Kismarton.

Müllner Mátyás, ev. lyceumi igazgató, Sopron.

Nagy Károly, k. lelkész, Okka.

Németh Ferenc, a »Sopron« szerkesztője, Sopron.

Rosz József, ügyvéd, Eszterház.

Scheffer Ákos, ügyvéd, Kapuvár.

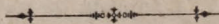
Sugár Sándor, az »Agricola« főszámvevője, Kapuvár.

Szabó Károly, kir. tanfelügyelő, Sopron.

Szontagh Hugó, kir. aljárásbíró, Nagymarton.

Ulber Mátyás, kir. főreáliskolai nyug. tanár, Sopron.

Zettl Gusztáv, gyáros, Sopron.

A társulati tagok névsora.

Alapító tagok:

- Bubics Zsigmond**, címz. püspök stb. Kismarton (200 frt).
Divald Adolf, hgi jogigazgató, a m. tud. akademia lev. tagja, Kismarton.
Dr. Kuncz Adolf, prém. prépost stb. Csorna,
Lenck Emil, nagy-kereskedő, Sopron.
Nagy-czenki cukorgyár.
Patzenhofer Conrád lovag, Czinfalva.
Rottermann Rezső, gyártulajdonos, Félszerfalva.
Storno Ferenc id., műépítész, Sopron.
Dr. Zalka János, m. püspök, v. b. titkos tanácsos stb. Győr (200 frttal).

Rendes tagok:

«Agricola» részvény-társulat, Kapuvár.	Bejck György, Nemeskér.
Adler Nándor, Kismarton.	Bejczy Sándor, Sopron.
Agustich Antal, Sopron.	Bella Lajos, »
Augustinecz A. Br., Sopron.	20 Berecz Abel Dr., Sopron.
5 Baál József, Sopron.	Berg Guszt. Br., Kapuvár.
Baán Endre Dr., Sopron.	Bergmann F. Dr., Sopron.
Baditz Zoltán Dr., »	Bertha János Dr., Győr.
Balázs Béla, Kismarton.	Bethlen Soma, Sopron.
Balits Antal Dr., Győr.	25 Blázovits Márk, Sércz.
10 Balits Lajos Dr., »	Blázovits Pál, Ligvánd.
Balogh Alajos, Sopron.	Blichle Frigyes, Kabold.
Barthodeiszky Antal, Sopron.	Boda János, Széleskut.
Bauer György, Bükk.	Bognár Géza, Sopron.
Bauer Mátyás, Pecsényéd.	30 Boor Jenő Dr., »
15 Becker Antal, Pölöske.	Carstanjen Pál, Bükk.
Beidl Alajos, Győr.	Cavallar Vilm. Dr., Sopron.
	Chapó Gyula, Csepreg.

- Császár Kilián, Sopron.
- 35 Csenár Ferenc, Gyiróth.
Csucsay Péter, Ujtelek.
Czakó Mihály, Sajtoskál.
Czeglédy György, Csorna.
Czeke Ágost, Sopron.
- 40 Czillinger János, Endréd.
Czverkovits, István Sopron.
Darvas Orbán, Sopron.
Dégen Gusztáv Dr., Bpest.
Démy Lajos Dr., Sopron.
- 45 Deszkássy Bold. Dr., Kismarton.
Dienes István, Kapuvár.
Doctorics Sándor, Sopron.
Domnanovits Ferenc, Kismarton.
Boldogasszony.
Drucker József Dr., Budapest.
- 50 Ebenhöch Ferenc, Győr.
Eckhardt Ferenc, Pecsényéd.
Eckhardt Miklós,
Eibl Lajos, Rákos.
Faludy Lőrinc, Kismarton.
- 55 Farkas Imre, Győr.
Fehér Sámuel, Sopron.
Fichtner János, R.-Szemere.
Fischer Imre, Kapuvár.
Fraszt Károly, Csorna.
- 60 Fülöp Imre, N.-Czenk.
Füredi Sándor Dr., Sopron
Füzy Károly,
Füzy Pál,
Gayer József, Hidegség.
- 65 Geer Hagó, Nagymarton.
Gergely János, Kapuvár.
Girardoni Kár., Felsőszéplő.
Girik György, N.-Marton.
Girk János, Nagymarton.
- 70 Gobasits Máté., Pecsényéd.
Götz Konrad, Pecsényéd.
Graef János, Ottava.
Grubert János, Nyék.
Gyökhegyi Józ., N.-Czenk.
- 75 Hadarics István, Szergény.
Hajas Antal Dr., Sopron.
Haller József, Kapuvár.
Hannibal József, Sopron.
Hanny Kálmán,
»
- 80 Hartmann Kár., N.-Marton.
Haubner R. Dr., Sopron.
Hauer Gyula Dr.,
»
Hauser Károly,
»
Hering Zsigm. Dr., Sopron.
- 85 Herz József, Sopron.
Heimerl József, Lozs.
Heimler Lajos, Kismarton.
Hérics-Tóth Ján. Dr., Sopron.
Holdházy János, Győr.
- 90 Hollósy Rupert, Sopron.
Horny Károly, Fraknó.
Horváth János, Petőfalva.
Horváth Kristóf, Sopron.
Huber Máté., L.-Sz.-Miklós.
- 95 Iczés Zsigmond, Csepreg.
Jagschitz Józ., Pecsényéd.
Jekelfalussy Sánd., Sopron.
Jordán Tamás, Győr.
Károlyi S. Gr., Budapest.
- 100 Kásztovszky J., Kismarton.
Kern Károly, Pecsényéd.
Keszler Kár. Dr., Sopron.
Kirner Józ., L.-Sz.-Miklós.
Kiss János, Szergény.
- 105 Klampfer Fer., Kismarton.
Kocsis Gyula, Hegykő.
Kokas József, Győr.
Koleszár Mih., Kismarton.
Kovács Antal, Kapuvár.

- 110 Kovács Mihály, Sopron.
Kölly György, Kethely.
Kramer József, Kismarton.
Krigler Albert, Siklós.
Kruppé Máty., Pecsényéd.
- 115 Lackner Alb., Eszterháza.
Lagler Adad. Dr., Sopron.
Laky Károly, Miháli.
Latkóczy Mihály, Sopron.
Lévay Pál, Siklós.
- 120 Leitgeb Mihály, Borbolya.
Lendvay József, Czirák.
Lingl Valerián, Sopron.
Lisza Márius, Sopron.
Litfass Károly, Sopron.
- 125 Lob János, Pecsényéd.
Lóskay Fidél, Sopron.
Lőrinczy Fer., N.-Marton.
Madarassy Antal, Sopron.
Magetti Géza, Eszterház.
- 130 Malonyai Mih., T.-Keresztur.
Major Gyula, Kismarton.
Mandl János, Kismarton.
Manninger A. Dr., Sopron.
Manninger Mihály, Boz.
- 135 Mansberger Ferenc, Bécs.
Marhardt Fer., Pecsényéd.
Markovits István, Csepreg.
Marton József, Sérc.
Mayerhofer József, Győr.
- 140 Mazaly Ignácz, Sopron.
Meller Manó, »
Merényi L. Dr., Kismarton.
Mester István, Győr.
Mohl Adolf, Loretto.
- 145 Mohl Antal, Győr.
Molnár Ferenc, Boz.
Molnár Sándor, N.-Marton.
Montag Jakab, Sopron.
- Morvay Ákos, Sopron.
- 150 Mótz Károly, Pecsényéd.
Mörk Pál, Nyék.
Müller Paulin, Sopron.
Müllner Mátyás, Sopron.
Nagy János, Sopron.
- 155 Nagy Károly, Okka.
Nagy Lajos, Győr.
Nagy László, Kapuvár.
Nagy Miklós id., Sopron.
Nagy Miklós ifj., »
- 160 Nagy Sánd., Chernelháza.
Nelky József Dr., Sopron.
Nemes Sánd., N.-Perezsteg.
Németh Antal Dr., Győr.
Németh Ferenc, Sopron.
- 165 Németh Vince fiai, Sopron.
Nogáll Károly, Győr.
Noszlopy Lajos, Sopron.
Nyáry Kálmán, Pölöske.
Ocsovinyi Mihály, Sopron.
- 170 Ofner Alajos, Sopron.
Ottova község.
Páczy József, Kapuvár.
Páil Antal, Pecsényéd.
Pajer Mihály, Sz. Margita.
- 175 Patzil Nep. János, Bécs.
Payer Ferenc, Sopron.
Paúr Iván, Sopron.
Pavicsis Mihály, Szarvkő.
Pertl István, Kapuvár.
- 180 Pesty Béla, Kapuvár.
Petőfalva község.
Piller Jenő, Sopron.
Pongrácz Sánd., Eszterház.
Poszvék Gusztáv, Sopron.
- 185 Poszvék Lajos Dr., »
Pöschl Péter, Locsmánd.
Preiszegger F., Pecsényéd.

- Preiszegeger Mih., Pecsényéd.
Primer István, »
- 190 Proszta János, Borbolya.
Pulcz Antal, Czirák.
Pulya, Felső Casino.
Radnasits Márta, Bydeskut.
Rátz Otto Dr., Kapuvár.
- 195 Raidl Mátyás. Borbolya.
Rechnitz V. Dr. Kapuvár.
Récsey Viktor, Sopron.
Reder Mihály, Pecsényéd.
Reisinger József, Győr.
- 200 Reisinger Pál, Pecsényéd.
Resch György, »
Réffy Endre, Egyházásfalu.
Richter Gyula, Pecsényéd.
Riedler Vince, Széleskut.
- 205 Róka János, Bogyoszló.
Romwalter Károly, Sopron.
Rossz József, Eszterház.
Rupprecht Ján. id. Sajtoskál.
Rupprecht Ján. ifj., »
- 210 Rupprecht Lajos, »
Rupprecht Mihály, Sopron.
Rupprecht Olivér, Sajtoskál.
Russo Lénárd, Sopron.
Salamin Leo, Sopron.
- 215 Sándorffy Antal, Sopron.
Schachinger Vendel, L.-Szt.-
Miklós.
Schäffer Ákos Dr., Kapuvár.
Schladerer Alfred, Sopron.
Schlegel Péter, Süttör.
- 220 Schreiner Kár. Dr., Sopron.
Schreiner S. Dr., Kismarton.
Schulmeister Alaj., Fraknó.
Schummel S. N.-Keresztur.
Schurmann Szőrény, Sopron.
- 225 Schwartz Ignátz dr., »
- Schwartz Károly, Sopron.
Schwartz Miklós dr., »
Seiler Mátyás, N.-Marton.
Simon Ödön, Sopron.
- 230 Sinko István Dr., Győr.
Sohár Lajos, Kismarton.
Somogyi József, F.-Szakonyi.
Spiesz Antal Sopron
Spissich György, Győr.
- 235 Springer Lajos, Rákos.
Sugár Sándor, Kapuvár.
Surányi János Dr., Győr.
Süttő Antal, »
Steiner Ignátz, Sopron.
- 240 Steiner Samu, Sopron.
Stessel József, Kismarton.
Storno Ferenc ifj., Sopron.
Storno Kálmán, »
Stocz Károly, Tormafalu.
- 245 Strausz Károly, Pecsényéd.
Stróbl János, »
Stumpf János, »
Szabó E. Dr., Eszterház.
Szabó Károly, Sopron.
- 250 Szabó Lajos, »
Szalay Imre, »
Szabár Simon, Ottova.
Szeibold K. ifj., Locsmánd.
Szekeres József, Bak.
- 255 Szely Lajos Győr.
Szentiványi János, Sopron.
Sz. Margita község.
Széchenyi Dénes Gr. ifj.,
Horpács.
Szilvássy Márta. Dr., Sopron.
- 260 Szontagh Hugó, N.-Marton.
Szőke Bálint, Gyüleviz.
Takács Dénes, Sopron.
Tamaska István, † Sopron.

- Thiering Guszt. Dr., Bpest.
265 Tolnay Gábor, N.-Czenk.
Topf S. L. K., Széleskut.
Torkos József, Bő-Sárkány.
Tóth György, Bogyoszló.
Tóth István, Széplak.
270 Töppler Kár. Dr., Sopron.
Töppler Károly, „
Török Aurél Dr., Budapest.
Trichtl József, Győr.
Tuma József, Pecsényéd.
275 Ulber Mátyás, Sopron.
Ullein József, „
Vaniss Adolf, „
Varga János, Győr.
Várits Kár. id., Kismarton.
280 Várits Károly ifj., „
Vaszary Kol., Pannonhalma.
Vaszary László, Kis-Czenk.
Vavrecskay Ján., Kapuvár.
- Vághy Mihály ifj., Sopron.
285 Vermes Ágost, Sopron.
Visnyák József, Széleskut.
Vogel József Dr., Kapuvár.
Wacha Antal, Bydeskut.
Weisz József E. L., Sopron.
290 Weisz Fülöp, Sopron.
Weisz Lipót, Sopron.
Wiener József, „
Widder Cyprián, Kápt.-Vis.
Winkler Adolf Dr., Sopron.
295 Woche Lajos, Bakk.
Wrchowszky Nánd., Sopr.
Zalka Mihály, Sopron.
Zdeborszky Henr., Kismart.
Zemenye község.
300 Zettl Gusztáv, Sopron.
Zettl József id., „
Zichy Géza Gr., Czenk.

